ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼՍՈՅ համար, տարեկան 60 դրչ. վեցամսեայ 30 դրչ. Եռամսեայ 20 դրչ. — ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ համար, տարեկան 80 դրչ. Վեցամսեայ 40 դրչ. Եռամսեայ 25 դրչ. — ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ համար, Տարեկան 22 ֆր. Վեցամսեայ 11 ֆր.:

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ Է

ՁԵՌՔԷ 10 ՓԱՐԱ

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK

Galata, Kourchounlou han, N· 7

ԾԱՂԻԿ

ԾՐԱԳԻՐ

«زاغيك» ارمنيجه يومى وسياسى غزيتەدر

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Կալաթա, Գուրչունլու խան, թիւ 7

ՍԱԳԱԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն թղթակցութիւն պէտք է *հակիրճ* գրուած ըլլայ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն գրութիւն ետ չի *տրուիր* :

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ

ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԺԵ ՏԱՐԻ— ԹԻՒ 398

"ԾԱՂԻԿ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ԻՐԻԿՈՒՆ

10 ՅՈՒԼԻՍ 1902 ՇԱԲԱԹ

ԱՐՁԱԳԱՆԴ ԻՏԱԼԻԱՅԷՆ

Ս· ՄԱՐԿՈՍԻ ՁԱՆԳԱԿԱՏՈՒՆԸ

(ԵՐԿՐՈՐԴ ՆԱՄԱԿ)

Կազի կծու հոտ.—Լացը.—Վնասուած ճկարները.—«Վենետիկ ալտարակ . . . » .—Գերմանացիին խօսքերը.—«Զանգակատունը կը դիմուի՛».—«Չի՛ դիմուիր».—Երե՞ք թե վեց միլիոն ֆրանք.—Ինչո՛ւ փլաւ.—Երեք ճարտարապետները. — Նորոգութիւններ !!!. — Նոր ճակոդը.—Քննութիւն:

ՎԵՆԵՏԻԿ, 18 Յուլիս 902

Վենետիկ հասնելուս կազի կծու հոտ մը կը զգացուէր քաղքին ամէն կողմերէն: Այդ հոտը յառաջ կուգար, օդային կազի խողովակներէն ոմանց, փլուզումի պատուն ճաթած ըլլալէն: Իսկ ժողովուրդին վիճակը, ասելի էր: Հիմա որ քիչ մը հանգարտութիւն տիրած է արդէն, կը տեսնեմ տակաւին այն սեւ շալերու մէջ փաթթուած կիները, ձկնորս նաւավարները, կոնտոլիէռները, հասարակ ժողովուրդը, popolano ըսուածը ամբողջ, որ կուլայ, տխուր տխուր պատկելով աւերակ աշտարակին շուրջը, ու չկրնալով զսպել զայրոյթի ու անարգանքի բացագանչութիւններ, ուղղուած այն ճարտարապետներու հասցէին, որոնք,—իրենց կարծիքով,— պատճառը եղան այս սիրական զանգակատան կործուելուն:

Նախորդ նամակիս մէջ ըսի թէ, աշտարակը ինկած ատեն իր հետ փլցուց նաեւ յարակից ապարանքներէն բաւական մասեր: Այդ փլչածներուն մէջ է Սանսովինոյի Գրատան մէկ անկիւնը, որուն բացուածքէն հիմա կը տեսնուի մինչեւ սրահին խորը: Հոն նկարներ կային, որոնք մեծ մասամբ վնասուեցան եւ շատեր բոլորովին անարժէք բաներ դարձան: Վերոնէզէի փիլիսոփայ մը նկարը կորսուեցաւ բոլորովին:

Եւ սակայն այս փլուզումի պատուն նշմարուեցաւ չա՛ւտ տարօրինակ իրողութիւն մը: Զանգակատունը իյնալով, կարծես միշտ զգուշութիւն մը ցոյց տուած է գեղարուեստական մեծ արժանիք ունեցող առարկաներու ու շէնքերու չվնասելու համար: Զանգակատունը չինկաւ օրինակի համար, ճիշդ մօտը գտնուող տաճարին վրայ. բան մը որ եթէ պատահէր, ամբողջ գեղարուեստական աշխարհին յուզումը հիմակուանէն անհամեմատօրէն աւելի մեծ պիտի ըլլար: Զանգակատունը, դարձեալ այսպէս, չէ ուղղած նաեւ Սանսովինոյի դրատունէն աւելի մեծ մաս մը առնել իր հետ, կարծես ճիշդ սա՛ նկատումով թէ փլած մասէն կէս մէկը աւելի անդին, հիմա անվնաս մնացած մասին մէջ կային Վերոնէզէի այլաբանական նկարները երաժշտութեան, երգի ու պատիւի նկատմամբ:

Ժողովուրդի զուակ մը, աշտարակին այս ազնիւ վարմունքը տեսնելով նոյն օրը թեւերը վեր բարձրացնելով պոռացեր է.

—Anca morendo xè sta galantomo: *Մեռած ատենն անգամ վեհանձն գտնուեցաւ :*

Եւ իրապէս մեռաւ Ս. Մարկոսի զանգակատունը, եւ թէեւ Վենետիկցիները ուզեն զայն նորոգել, կամ նորէն շինել անոր յար եւ նմանը, առանց միլիմէդրի մը տարբերութեան իսկ, նորէն, չէ՛, առջի զանգակատունը, նոյն պատկառելի չէնքը չի կրնար ըլլալ, ինչպէս ըսաւ Բէռոզի, մեծ կրօնաւոր—երգահան, լալով :

Ամբողջ եւրոպայի մամուլն ալ իր ցաւը յայտնած ատեն, Իտալիոյ պատահած այս աղէտին համար, նոյն բանը կը կրկնէ շարունակ :

Հիմա սակայն խնդիրը հոն է որ, ժողովուրդը կը փափաքի որ կառուցուի, եւ մինչեւ որ չտեսնէ նորէն աշտարակ մը որ հոգ չէ թէ առջինը չըլլալով հանդերձ գո՛նէ անոր խարկանքը կարենայ տալ իրեն, պիտի չկրնայ իր տխրութենէն ազատիլ: Հետեւաբար ամէն կողմէ արդէն իսկ սկսուած են հանգանակութիւններու: Հաշուուեցաւ թէ 3,000,000 ֆրանքով շինութիւնը կարելի է կատարել, սակայն կան ըսողներ, եւ մասնաւորապէս Վենետիկի երեսփոխաններէն Ֆրատելլիթթօ կը պնդէ թէ զանգակատունը կրկին առջի ձեւով բարձրանալու համար 6 միլիոն ֆրանքի կը կարօտի: Բայց խնդիրը դուսարին վրայ չէ: Դրամ անպակաս կերպով կը հաւաքուի: Ոչ միայն Իտալիոյ զանազան կողմերէն, Եւրոպայի, Ֆիլիպինէն, Միլանօէն, այլ Եւրոպայի ամէն ծայրերէն ալ շարունակ դրամ կը հասցնեն ի նպաստ զանգակատան կառուցման: Վենետիկի նահանգային խորհուրդը միայն 200,000 ֆրանք յատկացուց այդ նպատակին:

Ինչպէս ըսի, դրամական տեսակէտը չէ որ մտածեցնել կու տայ:

Արուեստագէտներու դասակարգը բացարձակապէս կը հակառակի նախ, Սուրբ Մարկոսի փլած զանգակատան վերաշինութեան, առարկելով թէ, 20րդ. դարուն մէջ ոչ ոք կրնայ եւ ոչ ոք գիտէ նոյնօրինակ շէնք մը կառուցանել: Ասիկա,— կ'ըսեն այդ արուեստագէտները, — այս զանգակատունը քիչ մը աւրուած նկարի մը չի նմանիր որ պատկերահան մը վրձինի մէկ երկու հարուածով չտկէ դայն. ճարտարապետական գիծերու ամբողջութիւն մըն է ան, որ հազարումէկ հաշիւներու, լուսանկարներու, չափերու միջոցաւ մէջտեղ հանուած է հանճարի մը կողմէն: Այս աշտարակին պէս կարելի չէ շինել նաեւ զոր օրինակ Տօժերուն պալատը, եթէ հրեք, մի՛ զուցէ, նոյնօրինակ աղէտքի մը զոհը ըլլայ:

Ասկէ զատ կ'առարկուի նաեւ թէ այդքան բարձր շէնք մը կառուցանելու համար կրկին, պէտք եղածին չափ խոր հիմեր դնել կարելի չէ: Մանաւանդ որ, Գերմանացի բրօֆէսէօր մը եկաւ մինչեւ անգամ յայտարարեց թէ, տակաւին այս բան մը չէ, ամբողջ Վենետիկ քաղաքը պիտի փլէր, լմնայ, որովհետեւ հիմերը փտած են արդէն եւ անկարող են տուներուն ու ապարանքներուն ծանրութիւնը տանելու: Այս ալ պարագայ մը, առարկութիւն մը, որուն թէեւ չի գիտցուիր թէ որքա՛ն հաւատք պէտք է ընծայել, սակայն իր ազդեցութիւնը ունեցաւ զանգակատունը կրկին կառուցանելու կամ չկառուցանելու խնդրին մէջ: Ըսի արդէն եւ կը կրկնեմ, միտքերը ընդհանուր առմամբ, նորէն շինելու կողմն են եւ հաւանական ալ կը նկատուի որ շինուի քիչ ատենէն:

* * *

Թէ ինչո՞ւ փլաւ զանգակատունը եւ որո՞նք են յանցաւոր այս փլուզումի առիթքին պատահելուն մէջ, այս երկու հարցերը տարօրինակ ոգեւորութիւնով մը սկսած են շահարգրգռել Իտալիոյ մէջ, թէ՛ կառավարութիւնը եւ թէ ժողովուրդը: Ամէն օր կ'ուզէ որ մէջտեղ հանուին փլուզումին պատճառները եւ պատասխանատուները այդ պատճառներուն: Առայժմ երեք հոգիներու անունները կը կրկնուին շարունակ, Սաքքարտօ, Պէրքէթ եւ Ռուբօլօ, որոնք պատասխանատու կը ճանչցուին ազէտին: Ասոնք զանգակատան վերայէն քարեր հանել տուեր են, անոնց տեղ ուրիշներ դնելու եւ նորոգելու պէս գործողութիւններ կատարեր են, վնասելով զանգակատան հաստատութեան, եւ նպաստելով անոր անկումին:

Որովհետեւ, զանգակատունը կայուն էր, բայց ո՛չ չատ հաստատուն, այսինքն կրնար ինքզինքը բռնել, եթէ չդպչուէր իրեն: Սաքքարտօ անոր համար յանցաւոր է, որովհետեւ խախտեց աշտարակին աղիւսները իրենց տեղերէն, թերեւս ազէկ ընելու նպատակով, բայց դէշ միայն կարենալ ընելով. Պէրքէթ յանցաւոր է, որովհետեւ անոր ամէնէն փափուկ մէկ մասին վրայ, այսինքն Լօռֆիեդրա տի Սանսօվինօի կողմէն աշխատութիւններ մը սկսած եւ ատկէ զատ աշտարակին մէջ բանալ սկսած է նաեւ, պահապտնին ու ատ ընտանիքին տեղը: Յետոյ երկուքը մէկ, Սաքքարտօ եւ Պէրքէթ յանցաւոր են, որովհետեւ երկուքն ալ հակառակ իրենց վրին ծանրացող պարտականութեան, տեղեակ չէին աշտարակին հաստատունութեան ու շինութեան վիճակին: Ասոնք հաստատուած են եւ ճիշդ այս պարագաներուն ապացուցուած ըլլալուն համար, պեղումի ու շինութեան աշխատութիւններուն հսկողութեան պաշտօնը առնուեցաւ իրենցմէ եւ յանձնուեցաւ Պոնի ճարտարապետին:

Ս. Մարկոսի զանգակատան փլուզումին եւ Գերմանացի բրօֆէսէօրին գուշակութեան (?) վրայ, Վենետիկցիները եւ բոլոր Իտալացիք հիմա կը կասկածին ամբողջ Վենետիկեան ապարանքներու հաստատունութեան վրայ, որով անոնցմէ ամէնէն թանկագին ու ամէնէն գեղարուեստականները մի առ մի քննութեան պիտի ենթարկուին, եւ այնուհետեւ կարող յանձնախումբի մը պաշտօն պիտի տրուի հսկելու անոնց վրայ :

Ա.ԲԱԼԷՆ

ՕՐՈՒԱՆ ՄԻՋԱՏՆԵՐԸ

ՄԹԵՂՆԵՐԸ

Ամերիկացիք առողջապահական տեսակէտով հսկայ գործ մը տեսան վերջին անգամ Բուլպայի մէջ, ուր կրցան անհետացնել ճահճային տենդը, անհետացնելով մժեղները: Անաւասիկ թէ ինչպէս.—Կօրկաս հազարապետը Զօր. Վուդի հետ տեսակցութիւն մը ունենալէ վերջ որոշեց Բուլպայի մէջ գործադրել սա՝ երեք զգուշութիւնները.—

1.—Ջնջել մժեղները, այնպէս որ, հիւանդութիւնը փոխանցող միջատներուն թիւը նուազի:

2.—Թող չտալ որ մժեղները խայթեն ճահճային տենդէ վարակուած հիւանդներ:

3.—Ջնջել այն բոլոր մժեղները, որոնք հիւանդներ խածած են:

Այս երեք նախազգուշութիւնները ի գործ դնելու որոշումը տրուեցաւ վերջ, առաջին հրամանագիր մը հրատարակուեցաւ, որով պարտք կը դրուէր բնակիչներուն վրայ, մժեղներու ներկայութենէն բոլորովին հեռու պահել այն ամանները, որոնք ջուր պարունակելու յատկացուած են: Յետոյ քաղաքը թաղերու բաժնեցին: Իւրաքանչիւր թաղի մէջ քննիչ մը դրուեցաւ, որուն պաշտօնը պիտի ըլլար հսկել տրուած կանոններու ճշգրիտ գործադրութեան: Քննիչը իրեն հրամանին տակ ունէր բազմաթիւ պաշտօնեաներ, որոնց միջոցաւ պարտաւոր էր վերցնել մէջտեղէն այն բոլոր ջուրի ամանները, որոնց մէջ միջատի թրթուրներ տեսնուէին: Այնուհետեւ, այն բնակիչը որուն քով ատանկ ման մը գտնուէր, ոստիկանական հրամանաւ մեծ տուգանքներու կը դատապարտուէր:

Միւս կողմէ, ուրիշ քննիչի մը հսկողութեան տակ, հարիւր մարդիկ կը ծառայեցուցուէին, Հաւանայի արուարձաններուն ճահճախուտ ու ճահճային հողերը ցամքեցնելու, կամ իւղով օծելու այն հողերը զորս կարելի չէր ցամքեցնել: Այսպէսով պզտիկ միջատները, տակաւին չծնած իսկ, կ'ոչնչանային բնականաբար: Այսչափը՝ երեք նախազգուշութիւններէն առաջինին համար:

Դալով երկրորդին, անաւասիկ թէ անիկա ալ ինչպէս ի գործ դրուեցաւ: Ճահճային տենդէ վարակուած հիւանդներ պարունակող բոլոր հիւանդանոցներու դուռները, պատուհանները կամ ուրիշ ամէն կարգի բացուածքները, մետաղեայ թելերով ծածկուած պիտի ըլլան, տակէ զատ իւրաքանչիւր հիւանդի անկողին ալ սրսկապանով մը, —ձիպիճիք — պաշտպանուած ըլլալու պայմանով: Մասնաւոր տուներու մէջի հիւանդներու մասին այս նախազգուշական միջոցները ի գործ դնելու համար, պէտք եղած ծախքերը առողջապահական տեսչութիւնը ինքը կը հոգայ: Ընդհանուր առմամբ, ճահճային տենդի դէպք մը երեւան հանուելէն երկու ժամ վերջ, հիւանդին ամբողջ տունը մետաղեայ հիւսուածքներով կը պաշարէին և կը մեկուսացնէին: Առողջապահական տեսչութիւնը սոսկ այդ կարգի հիւսուածքներ պատրաստելու գործին համար երեսուն մարդիկ կ'աշխատցնէր:

Վերջապէս երրորդ, եւ ճահճային տենդէ վարակուած մարդիկ խածնող մժեղները ջնջելու նախազգուշութիւնը սապէս ի գործ կը դրուէր: Բոլոր վարակուած սենեակները, ինչպէս նաեւ դրացի տուներու զանազան մասերը աւթիմոնի (pyrèthre, բոյս մը) փոշիով կը հականեխէին վերէն վար, իւրաքանչիւր հականեխումի համար գործածելով 150 լիպրա աւթիմոնի փոշի: Ի հարկին, այս փոշիին վրայ կ'աւելցնէին նաեւ պիքլօռիւռ տը մէռքիւռ, Ֆորմոլ եւ Ջրաշոգի:

Աւթիմոնի փոշին մժեղները չի սպաններ, միայն այնպիսի նեղութիւն մը կը պատճառէ անոնց, որ քանի մը վայրկեանի մէջ, ամէնքը մէկ գետինը կ'իյնին, եւ այն ատեն պարզապէս աւելով կարելի է ժողվել զանոնք, յետոյ կրակի միջոցաւ զանոնք ջնջելու համար, Այս աւթիմոնի փոշիով մժեղներու ջնջման գործողութիւնը պէտք եղածին պէս կատարուելու համար քառասուն մասնաւոր պաշտօնեաներ կարգել պէտք եղաւ:

* * * Հիմա տեսնենք թէ ինչ արդիւնք տուին այս միջատասպան միջոցները, ի նպաստ ճահճային տենդի նուազման կամ անհետացման:

Մարտ ամսոյ մէջ ճահճային տենդի երկու դէպքեր միայն պատահեցան, երեք դէպքեր պատահեցան ապրիլի մէջ, չորս դէպքեր՝ մայիսի սկիզբները, եւ անկէ վերջ մինչեւ յուլիս 21 ճահճային տենդի ոչ եւ է դէպք չպատահեցաւ:

Եւ ահա թէ ինչպէս ամերիկեան ազդու միջոցները կրցան յաղթանակել եւ անհետացնել Հաւանայի ու շրջականերուն մէջէն, ճահճային տենդը որ սոսկալի բազմութիւններ կը տանէր գերեզման: Հաւանայէն վերջ, երբ տեսնուեցաւ որ Սանդիակոի մէջ ալ դէպքեր կը պատահէին, անմիջապէս խիստ նախազգուշութիւնները հոն սկսան գործադրել եւ հոն ալ անհետացաւ տենդը: Ու հիմա, ամբողջ Բուլպայի մէջ, ուր որ ճահճային տենդէ վարակուող մը գտնուի, շուտով մժեղներու դէմ պայքարը, հականեխումը, զգուշաւորութիւնները կը սկսին եւ ամէն բան կը մաքրուի:

Սանդիակո քաղաքին մէջ հոկտեմբեր 14ին պատահեցաւ ճահճային տենդի վերջին դէպքը:

ԿԱՐԵՒՈՐ

Ամէն անոնցմէ, որոնք Ծաղիկի հաւաքածոն չեն կազմեր, կը խնդրուի որպէս զի հաճին մեզ վերադարձնել 392 թիւը, որուն փոխարէն պիտի ստանան երկուներ թիւեր :

[4] ԺԻԻԼ ՄԱՌԻ

ՇՈԳԵԿԱՌՔԻՆ ՈՄԻՐԸ

(ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԹԵՐԹՕՆ «ԾԱՂԻԿ»Ի)

Ժան Կէռիէ, որ սարսռուած էր կանուխ պառկիլ, առտուն կանուխ գործին գրուիլ պտնուելու համար բաժնուեցաւ Մարմիվալէն եւ Մառի-Լուիզէն, ու հրաւիրեալներու բազմութեան մէջէն սկսաւ արագ արագ յառաջանալ իր սենեակը երթալու համար. յանկարծ, գիմացը ելաւ Տիկ. տը Թէռնուառ:

—Այսքան շո՛ւտ կը մեկնիք Պ. Կէռիէ, ըսաւ ժպտելով: Սիրելու եւ սիրուելու երջանկութիւնը անձնասէր կ'ընէ մարդը չէ՞ . . . : Բայց միասին պարտէզ երթանք քիչ մը, հոն աւելի լաւ կարելի է խօսիլ. հոս, սրահներուն մէջ, տաքը սոսկալի է:

Ժան խոնարհութիւն մը ըրաւ. Տիկ. տը Թէռնուառ անոր թեւը մտաւ, եւ երկուքը միասին հեռացան:

. . . եւ երկուքը մէկ հեռացան

Նոյն պահուն, վերջապարը կը սկսէր, առաջնորդութեամբ Կիւպէրսաք անուն առաջնակարգ պարողի մը:

Անտրէա եւ Ժան Կէռիէ պարտէզին մէջ էին եւ ցած ձայնով քանի մը արագ բառեր կը փոխանակէին:

—Օր. Մառի-Լուիզ, ըսաւ Տիկ. տը Թէռնուառ, սիրուն ու լաւ կրթուած աղջիկ մըն է: Անշուշտ կատարեալ կին մը պիտի ըլլայ: Կը չնորհաւորեմ, Պարոն Կէռիէ:

—Արդարեւ, չատ երջանիկ եմ, տիկին, ըսաւ երիտասարդը, նայուածքը չեշտակի Տիկ. տը Թէռնուառի աչքերուն մէջ յառած: Եւ ինքզինքս չատ աւելի երջանիկ պիտի զգայի, եթէ գիտնայի թէ ձեր շնորհաւորումներուն տակ թաքուն մտածում մը չկայ:

Անտրէա զարմացաւ:

—Թաքուն մտածո՞ւմ մը. ի՞նչ ըսել կ'ուզէք:

—Աւելի չեմ կրնար խօսիլ:

Նոյն պահուն օդը կը զովանար: Հրաւիրեալներէն շատերը ներս մտած էին, այնպէս որ պարտէզը ամբողջովին ամայի էր գրեթէ:

Տիկ. տը Թէռնուառ այդ ակնարկութիւնը թողուց: Առանց խօսելու, քանի մը քայլեր առին, յետոյ Տիկ. տը Թէռնուառ յանկարծ կենալով, ընկերոջը երեսը նայեցաւ:

—Սուտ խօսիլ չեմ կրնար, ըսաւ, եւ չպիտի ալ խօսիմ: Ձեր ամուսնութեան լուրը սոսկալի ցաւ մը պատճառեց ինծի: Նշմարեցիք անշուշտ, եւ զուշակեցիք թէ ինչո՞ւ:

Ժան Կէռիէ, աչքերը անդին դարձուց, հակառակութեան երեւոյթով մը:

—Տիկի՛ն, մրմնջեց, գիշերը զով է . . . Կը վախնամ որ . . . Սրտո՛ն երթա՞նք. . .

Տիկինը շրթունքը խածաւ: Լապտերները մէկիկ մէկիկ մարեր էին. պարտէզը քիչ մը մութ էր, եւ Անտրէայի աչքերը կը փայլփլէին:

Կարճ, կցկտուր բառերով ըսաւ.

—Ձեր ամուսնութիւնը տեղի չպիտի ունենայ, պարոն Կէռիէ: Ձեմ ուզեր Մառի-Լուիզի համար հակակրութիւն չունիմ եւ չպիտի ունենամ ալ, որքան ատեն որ ձեր կինը չըլլայ: Երբեք այսպէս չպիտի խօսէի ձեզի հետ, եթէ այս ամուսնութիւնը որոշուած չըլլար: Երբեք այսքան անկեղծօրէն չպիտի խոստովանէի ձեզի, ձեր նկատմամբ տածած զգացումներս, եթէ, անտարբերութեամբ կամ քաղաքագիտութեամբ, այնպէս չցուցնէիք թէ կը խաղաք հետս:

«Ես կը սիրէի ձեզի, եւ թող կու տայի որ դուք նշմարէիք այդ բանը. այնպէս որ դուք օգտուելով այդ իմ սէրէս, ձեզի դիրք մը չինել յաջողեցաք իմ ամուսնոյս մօտ, ու յետոյ կը յանդգնիք խաբելու ելլել ձեր բարերարը: Թո՛ղ այնպէս ըլլայ Պա՛րոն, եւ սակայն գիտցէք որ, կամ պիտի մեկնիք ամուսնոյս տունէն, կամ ձեր ամուսնութիւնը տեղի չպիտի ունենայ . . . Ե՛ս պատրաստ եմ սիրելու . . . ինչպէս կը սիրէի: Ընտրեցէ՛ք, եւ զգուշացէ՛ք:

Ժան, յանկարծ քաշեց թեւը երիտասարդ կնոջմէն:

Ակնոյանի կոիւ մը տեղի կ'ունենար իր մէջը: Բանի մը քայլ առաւ հեռանալու համար, տժգոյն ու ակռաները սեղմուած:

Տիկ. տը Թէռնուառ կը նայէր անոր ետեւէն, աչքերը դէշ ու սպառնալից նայուածքով մը լեցուն:

—Կը վախչի՛ք, ըսաւ անմիջապէս:

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՕՆ. —Առողջապահական ժողովոյ ընդհ. քննիչ անուանուեցաւ Եգիպտոսի առողջապահական ժողովին պաշտօնեայ տոքթ. Տուբա փաշա։ Կէրէտէի (Դասթմանի) գայմագամ անուանուեցաւ Գոյուլէիսարի գայմագամ Ապտի պէյ, որուն յաջորդեց քաղաքային վարժարանէն շրջանաւարտ Մէհմէտ Ֆէհմի էֆ. որ Իզմիտ կը գտնուէր։ Դաւրէժի օսմ. ընդհ. հիւպատոս անուանուեցաւ Աթէնքի օսմ. դեսպանատան նախորդ քարտուղար Մաղհար պէյ։

ԱՍՏԻՃԱՆ. —Պալայի աստիճան տրուեցաւ առողջապահական ժողովոյ անդամ եւ առողջապահական ընդհ. քննիչ տոքթ. Բոչօնի էֆ.ի, որ հանգստեան կոչուեցաւ։ Սանիէի աստիճան՝ Սուրիոյ Իտարէի ժողովոյ քարտուղար Նէճիպ էֆ.ի, եւ Հոռմի օսմ. դեսպանատան Գ. քարտուղար Իպրահիմ պէյի։

ՇՔԱԴՐԱՄ. —Հիճազի երկաթուղւոյ եւ Լիյագաթի ոսկի շքադրամ տրուեցաւ Կայս. Թիկնապահ Ֆէրիդ Շաքիր փաշայի։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ հանգստեան թոշակի մնտուկին թէ՛ հասոյթներու գանձումը եւ թէ՛ թոշակներու վճարումը կանոնաւոր կերպով կատարուելու համար ասկէ առաջ ձեռք առնուած միջոցները իրենց ազդեցութիւնը ունեցած են։ Թոշակներու կանոնաւոր վճարումը բնականաբար հասոյթներու գանձումէն կախեալ է. այդ պատճառաւ ամէն բանէ առաջ կարգ մը որոշումներ տրուեցան, որպէս զի, նահանգային զօրաբանակներու մէջ հաւաքուած դրամները ժամանակին ղրկուին Պոլիս, զինուորական հանգստեան թոշակի մնտուկին։ Եւ այս որոշումները արդէն իսկ գործադրութեան դրուած ըլլալով, կայս. նահանգներէն շարունակ դրամ կը հասնի նոյն մնտուկի վերատեսչութեան, որուն շնորհիւ կարելի եղաւ վճարել մայիսի ամսականը որը եւ այրի թոշակաւորներուն։ Առկախ մնացած ամսականներն ալ տակաւ առ տակաւ պիտի վճարուին։ Այս ամէնէն զատ զինուորական հանգստեան թոշակի մնտուկին վերատեսչութիւնը որոշեց նաեւ շատ մը թաղերու մէջ մասնաճիւղեր բանալ, որպէս զի որը եւ այրի թոշակաւորները իրենց ամսականներուն դանձման համար մեծ ծախքերու եւ յոգնութիւններու ենթարկուելու պէտք չունենան։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ զանազան մասնաճիւղեր պիտի բանայ Օսմ. Կայս. Նահանգներէն ոմանց մէջ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Եմմատաննախարարը երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

*** Անգլիական դեսպանատան գործակատար Պ. Անտէրսոն երէկ Բ. Դրան մէջ տեսակցութիւններ ունեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին եւ Արտաքին Գործոց Նախարար Թէվֆիք փաշայի հետ։

*** Հայ-Հռոմէականներու պատրիարք Տ. Էմմանուէլեան, երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ԿԱՑՍ. ՇՆՈՐՀ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ, կառավարական գանձէն հոգացուին զարմանումի ծախքերը այն օսմանեան հպատակներուն, որոնք գործի համար Սերպիա գացած ըլլալով հոն հիւանդացած են եւ հիւանդանոց փոխադրուած։

ՀՈՒՆՁՔԵՐԸ.—Երէկ գրեթէնք թէ Թուրքիոյ զանազան նահանգներուն այս տարուան հունձքերու վիճակը ներկայացնող ցուցակ մը պատրաստուելով, Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Կայս. Պալատ մատուցուած է։ Այդ ցուցակէն կը տեսնուի թէ, Էրզրումի նահանգին այս տարուան հունձքը ամենաքանչելի է. Էսքիշէհիր, Սելանիկի, Խիւտավէնտիկեարի, Տրապիզոնի, Սըվազի, Վանի, Էնկիւրի, Գոնեայի, Ատանայի, Այտընի, Սուրիայի, Պէյրութի նահանգներուն եւ Իզմիտի, Երուսաղէմի գաւառներուն հունձքերը աղէկ են. Դոսսոլայի, Մանասթիրի, Շքոտրայի, Եանեայի, Դասթէմունիի, Տիարպէքիրի, Հալէպի եւ Արշիպեղագոսի նահանգներունը եւ Զաթալճա գաւառինը գէշ չեն, Պիթլիսի, Մամուրէթ-իւլ-Ազիզի, Ամիր. Տրիպոլսոյ նահանգներունը եւ Պիղա գաւառինը գոհացուցիչ չեն, իսկ Հիճազի, Եէմէնի, Մուսուլի, Պաղտատի եւ Պասրայի նահանգներուն հունձքերուն նկատմամբ տակաւին տեղեկութիւններ չեն առնուած։

ՁՕՐ գաւառին մութէսարրիֆ Ահմէտ Շիւքրի փաշա՝ որ երկու ամսէ ի վեր հիւանդ էր, երկուշաբթի օրը մեռեր է։

ԹԷՐՍԱՆԷԻ առաջին գծագրիչ միրլիվա Ահմէտ փաշա որ ձէնովա զրկուեցաւ նոյն քաղաքին Անսալսո նաւարանին մէջ նորոգուած Մէհմէտիէ զրահաւորին շինութեան մասին քննութիւններ կատարելու համար, արդէն հասեր է որոշեալ տեղը։ Մէհմէտիէ մօտ օրէն պիտի մեկնի Ճենովայէն Պոլիս գալու համար։

ՀԻՃԱԶԻ երկաթուղւոյ Բարձր. Ցանձնամոդովը երէկ նիստ գումարեց Կայս. Պալատան մէջ։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ վարչութեան յունիս ամսոյ հասոյթը հղած է 112,000 օսմ. ոսկի։

«ԱՍԱՐԸ ԹԷՎՖԻՔ» կայս. մարտանաւը ինչպէս յայտնի է պիտի նորոգուի Գերմանիոյ Գիլ քաղաքին նաւարաններուն մէջ։ Այդ նորոգութեանց մասին հետեւեալ մանրամասնութիւնները հրատարակուած են։—«Ասարը Թէվֆիք» մարտանաւը պիտի նորոգուի 164,000 օսմ. ոսկիի փոխարէն, գումար մը՝ որ մաս առ մաս պիտի վճարուի Օսմ. Կառավարութեան կողմէ, եւ նաւագործարանը պարտաւոր է առաջին վճարման կատարուելէն ութը ամիս վերջը, նորոգուած մարտանաւը յանձնել օսմանեան պաշտօնեաներուն, եւ զրկել զայն Օսմ. Կառավարութեան կողմէ ցոյց տրուելիք նաւահանգիստ մը։

Հնգուած պայմանագրութեան համաձայն, վերը յիշուած 164,000 օսմ. ոսկիին մէջէն են նաեւ, «Ասարը Թէվֆիք» մարտանաւին ճենովայէն Գիլ երթալու ծախքերը ինչպէս նաեւ «Իզմիր» կայս. չոգենաւին ալ նորոգութեան վարձքը։ «Ասարը Թէվֆիք» մարտանաւը պիտի սպառազինուի 3 հատ 15 հարիւրորդամէտրոց, 7 հատ 12նոց, 6 հատ 5,7նոց արագահարուած թնդանօթներով, եւ 2 հատ 8 հազարորդամէտրոց խորաքնկէցով։ Ամբողջ մարտանաւին մէջ գտնուող առարկաները կարասիները քննուելով պիտի նորոգուին, իսկ եթէ անոնց մէջ անանկներ գտնուին զորս կարելի չէ նորոգել, այդ տեսակները պիտի փոխուին ամբողջովին, եւ այն տեղ օսմ. կառավարութիւնը բացէն պիտի վճարէ ինչ ծախք որ ըլլայ։

ԽԻՏԱՎԷՆՏԻԿԵԱՐ նահանգին Ուշաք քաղաքին Սապահ թաղը 700է աւելի տուներ պարունակելուն համար որոշուեցաւ երկուքի բաժնել զայն եւ մէկ մասն ալ կոչել Մամուրէթ-իւլ-Համիտ։

ՐԷԺԻԻԻ ընդհ. տնօրէնը Պ.Բամպէր իր Ս. քարտուղարին հետ Էնկիւրի գնաց։

ՊԵՐԼԻՆԻ օսմանեան դեսպան Թէվֆիք փաշա օգափոխութեան համար Միտրուա գացեր է, ուր պիտի մնայ քանի մը շաբաթ։

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ.—Հարիւրին յիսուն հազար ոսկի հասոյթ։

Այո՛, փախչիլը աւելի դիւրին է ինքզինքը պաշտպանելէն։

Այս խօսքը ստիպեց Ժան Կէսիէն որ ետ դառնայ։

—Իրաւ, ինքզինքս պաշտպանել չեմ ուզեր, պատասխանեց տխրութեամբ։ Ատիկա չի վայլեր ինծի։ Ես կը հեռանամ ա՛նոր համար, որպէսզի այլեւս չլսեմ ձեր անուանարկութիւնները, ձեր նախատինքները։

Անառէա ուսերը թօթուեց։

—Ուրեմն, համարձակեցէք եթէ կրնաք, ա՛յսպէս, երեսիս ըսելու ինծի թէ, չկրցայ գուշակել ձեր խաղը, ու խաբուեցայ։

Վայրկեան մը լռութիւն տիրեց։

—Կ'երդնում ձեզի, տիկի՛ն, բաւական ուժգին ձայնով մը ու անկեղծ նայուածքով, կ'երդնում ձեզի, ինծի համար ամէնէն նուիրական բանին, այն աղջկան վրայ զոր կը սիրեմ։ Երբ Պ. տը Թէռնուառի քով մնացի, պարզ գործակատարի հանգամանքը միայն ունէի. եւ հոն կրցայ երկար ատեն մնալ ո՛չ միայն առանց ձեզ ճանչնալու, այլ եւ նոյնիսկ առանց նկատելու ձեր գոյութիւնը։ Դրամատունը Պուլվար Հաուսման կը գտնուի եւ երբ՝ չեմ յիշեր որ ոտք կոխած ըլլաք հոն։ Ձեր ամուսինը ինծի հանդէպ չահագրգռութիւն մը ցոյց տալ սկսաւ, որուն շնորհիւ պաշտօնս բարձրացաւ հետզհետէ։ Վերջապէս ձեր տունը ընդունուեցայ, ուր երբ նշմարեցի որ, գուք քիչ մը շատ բարեացակամութիւն կը ցուցնէք եմ նկատմամբս, կարծեցի թէ ատիկա առաջ կու գար, Պ. տը Թէռնուառի ինծի հանդէպ ցոյց տուած համակրութենէն։

«Այս է ճշմարտութիւնը։ Շուտով սակայն, ձեր նետած խօսքերուն, ձեր նայուածքներուն, ակնարկութիւններուն կերպէն հասկցայ որ, պարզ բարեկամութենէն տարբեր, անկէ աւելի եռանդուն զգացում մը էր որ կը սնուցանէիք գուք իմ մասիս։ Սոսկացի. աղէ՛կ գիտցէք։

«Արդէն կը սիրէի Մաքի-Լուիզը, հետեւաբար չէի կրնար ձեզ սիրել, եւ ա՛նոր համար միայն չըսի ձեզի անոր հետ ամուսնանալու մտադրութիւնս, որովհետեւ, կը ճանչնամ ձեր բնաւորութեան բուռն հանգամանքը, եւ կը վախնայի որ մեմատութեամբ չարաթական բաշխուիլ սկսաս։ Սպարապետութեան Դրան պաշտօնեաներուն։

ԶՆԶՈՒՄ.—Ռումանական կառավարութիւնը յուլիս 6էն սկսեալ ՉՆԶԵՑ Կ. Պոլսոյ զէմ հաստատած բժշկական քննութիւնը եւ Մանկալիա նաւահանգիստը ըստ առաջնոյն բացուեցաւ Պոլսոյ ժամանումներուն դէմ։

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ ֆրանսական դեսպան Պ. Բոնսթան՝ որ արձակուրդով Բարիզ կը գտնուի, յառաջիկայ ուրբաթ օրը Պոլիս պիտի դառնայ։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ մէջ գործածուող հողագործական գործիքներուն եւ անոնց չնորհիւը ձեռք ձգուած արդիւնքներու մասին քննութիւններ կատարելու պաշտօնը ուղեցող մասնագէտ—պաշտօնեաներու յանձնախումբը երէկ առաւօտ ռումանական չոգենաւով Բլօսթէնճէ ուղեւորեցաւ։

ՊՈԼՍՈՅ յունական դեսպան Իշխան Մաւրոքօրտաթօ՝ որ արձակուրդով Վիէնա կը գտնուի իր կառավարութենէն տրուած հրամանի մը համաձայն մէկ քանի օրէն ուղղակի Աթէնք պիտի երթայ, կ'ըսէ Իպտամ, եւ յետոյ Պոլիս պիտի վերադառնայ։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Լէոն ԺԳ. Պապը Ս. կարգի «Պիոս Ինսներորդ» պատուանշան նուիրեց Պէյրութի կուսակալ Բէշիտ պէյի։ Իտալական կառավարութիւնը Գ. կարգի «Իտալիոյ Թագ» պատուանշան տուաւ Լոնտոնի օսմ. դեսպանատան նորընծիր Ա. քարտուղար Բէշիտ պէյի։

ՑՈՒՆԱԿԱՆ սահմանագլուխին հրամանատար կայս. Թիկնապահ Միւշիր Նէշատ փաշա, յունիս 27ին Մէհմէտի ճամբով Եանեա գացեր է քննական պտոյտ կատարելու։ Ցետոյ, անցեալ երկուշաբթի օրը կեդրոնական հրամանատար միրլիվա Մուսթաֆա փաշայի հետ քննութեան գացեր է Լորոսի եւ Բրէվէզայի կողմերը։

ԳԱՐԱՆԹԻՆԱ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԴԷՄ.—Այս շաբթուան միջոցին Ազէքսանդրիոյ մէջ ժանտախտի տասնմէկ դէպքեր եւ հինգ մահ ու Վերին Եգիպտոսի Մուշա բուսած քաղաքին մէջ ներկայ յուլիս ամսոյ 21ն 8 քոլերայի 154 դէպքեր եւ 103 մահեր պատահած ըլլալով, առողջապահական ժողովին երէկուան նիստին մէջ տրուած որոշման մը համաձայն, 9 յուլիս 1902էն սկսեալ եօթը օրուան գարանթինա հաստատուեցաւ Միջերկրականի վրայ գտնուող եգիպտական ծովեզերքներուն ժամանումներուն դէմ, Սուէզի ջրանցքը ու ծովածոցն ալ մէջը ըլլալով։ Ատկէ զատ Եգիպտոսի նոյն ծովեզերքէն եկող ճամբորդներուն ու նաւատներուն հագուստները եւ գոյքերը պիտի հականեխուին, ու նաւերուն մէջ պիտի գործադրուին մուկերու ջնջման մասին ասկէ առաջ տրուած որոշումները։

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ ուսուցչապետ Տօքթ. Ռոտոլֆէէրձոկի կողմէ Սթանքէօյի կղզիին մէջ կատարուած հնախուզական պեղումները աղէկ արդիւնքներ տուած ըլլալով, կայս. Իրատէ մը հրամայեց, յիշեալ Բրօֆէսէօրին պեղումներ կատարելու համար ունեցած արտօնութեան իրաւասութիւնները ընդարձակել։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղւոյ Հայտարփաշա—Էսկիշէհիր-Գոնեա գիծին հասոյթը եղած է 6014.27 ֆրանք։ Նոյն շաբթուան մէջ ոյսկիշէհիր-Գոնեա գիծին հասոյթը եղած է 14,523.11 ֆրանք։

ՀՈԼԱՆԴԱԿԱՆ դեսպան Պ. ֆոն Վիքէրլէն արձակուրդով երէկ մեկնեցաւ մայրաքաղաքէն։

ՄԻԻՇԻՐ ԳԱՄՊՀՈՎԷՆԷՐ փաշա որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ կը տառապէր, մեռաւ։

Ամբողջ այս խօսակցութիւնը ցած ձայնով կատարուած էր, կցկտուր նախադասութիւններով։ Նոյն պահուն նորէն քալել սկսեր էին հանդարտօրէն եւ զիրենք տեսնող մը երբեք չպիտի կրնար բան մը գուշակել անցած դարձածին վրայ։

Տիկ. տը Թէռնուառ մէկէն ի մէկ կանգնեցաւ։ Կտրուկ ու խիստ իր ձայնը, մեղմ ու զողդողուն չեղաւ մը առաւ։ Հիմա կ'աղաչէր.

—Կը սիրեմ ձեզ Ժա՛ն, ներեցէք ինծի այն խօսքերուն՝ այն կծու խօսքերուն համար որոնք փախան բերնէս։ Ներեցէք, կը սիրեմ ձեզ . . . Բայց այս ամուսնութիւնը սոսկալի վիշտ մը եղաւ սիրտիս։ Տեսէք, տեսէք թէ ինչ յուզման մէջ եմ։ Զո՞ պիտի դիմաք . . . Ես՝ այնքան հպարտ կին մը որ ընաւ դլուխս ծռած չեմ, ես, կը պաղատիմ ձեզի։ Կիրքին, օ՜հ, կարելի՞ է դիմադրել, Ժա՛ն։ Մի՞թէ յանցաւոր եմ ձեզ սիրելուս համար։

Ժան յօնքերը պռստեց։ Դժուարաւ կը զսպէր իմ անհամբերութիւնը, եւ վերջին ատիճանի պաղ շեշտով մը պատասխանեց.

—Ձե՛մ սիրեր ձեզ։ Ձեր՝ այդպէս խօսիլը դէշ կ'ընէ կոր դիս։ Հանդարտեցէք, տիկին, եւ հաճեցէք մտածել այն հեռաւորութեան վրայ, որ կը բաժնէ մեզ, հեռաւորութիւն մը՝ զոր երբեք մօտեցնել պիտի չուզեմ ես։

—Ժա՛ն, բան մը չը՞ պիտի կրնայ ետ կեցնել քեզ տա Մաքի-Լուիզին հետ ամուսնանալէն։

—Ո՛չ մէկ բան։

—Պաղատեցայ քեզի, Ժա՛ն, յիշէ։

Երիտասարդը չպատասխանեց ու անդին դարձաւ։

Տիկ. տը Թէռնուառի դէմքը խստացաւ։

—Հապա եթէ սպառնամ ձեզի։

—Ձեր սպառնալիքները չե՛ն կրնար վախցնել դիս։

—Կը սխալիք։ Ձիս չէ՛ք ճանչնար։ Ոչինչ կրնայ ետ կեցնել դիս, եթէ անգամ մը միտքս դնեմ վրէժ լուծել։

(Շարունակելի)

ՔՐՈՆԻԿ

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆԻ ՇՈՒՐՋԸ

ԶՐԻ ՏՈՒՆԵՐ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻ

ԽԱՐԲԵՐԴԻ ՄԷՋ

(Մեր մասնաւոր թղթակցէն)

Մելիտոսեան եւ Ձիյէրճեան էֆ.ներու քննութիւնը.— Տեղեկագիր մը.— Առժամանակեայ փոխադրութիւնը.— Պոլսոյ էֆ. Միսաքեանի տրամադրութիւնը.—Զրի տուներ՝ տրամադրելի։

ԽԱՐԲԵՐԴ, 28 Յունիս

Ութը ինը օրէ ի վեր, ճարտարապետ Մելիտոսեան էֆ. արդէն ասկէ ճամբայ ելած է, մանրամասնօրէն պտտելէ, քննելէ ետք Յորսորիի վանքը, ինչպէս նաեւ ուրիշ նպաստաւոր վայրեր։ Մելիտոսեան էֆ. հարցուց, հասկցաւ, փայտին, քարին, շինութեան նիւթերուն բոլոր պարագաները, եւ այնպէս կը կարծենք իր անձնական անուղղակի յայտարարութիւններէն թէ Խարբերդը շատ նպաստաւոր գըտած է վարժարանին համար։ Ձիյէրճեան էֆ. հոս է տակաւին եւ ան ալ գալ շաբթու կը մեկնի իր տեղը։ Այս վերջին յայտարարութիւններն ալ նպաստաւոր են վարժարանին տեղափոխութեան համար, թէեւ մեզի մութ կը մնայ թէ ի՞նչ պիտի ըլլայ ոգին իր տեղեկագիրներուն՝ որոնք այս թղթատարով Պատրիարքարան ուղղուեցան։ Անշուշտ Ձիյէրճեան էֆ.ի հոս դրկուելուն նպատակը վարժարանին տեղափոխութեան հետ կապ մը չունէր, եւ չէր ալ կրնար ունենալ։ Որովհետեւ, եթէ Խնամակալութիւնը իր վերջնական համոզումը գոյացուցեր է Սանասարեանը ասկէ ետք Խարբերդ տեսնելու մասին, հարկ չի մնար ասոր անոր քննութեան ու տեղեկագրին, նկատելով որ կատարուելիք քննութիւնը լոկ վարժարանին տեղը պիտի չշոշափէ, եւ ատիկա ալ այնքան չնչին, երկրորդական նկատողութիւն մըն է որ այժ չունի բնաւ փոխադրութեան մը որոշումը խախտելու։ Մենք այնպէս հասկցանք թէ Ձիյէրճեան էֆ.ի հոս դրկուելուն նպատակն է վարժարանին առժամանակեայ փոխադրութեան պարագաներն ու միջոցները ուսումնասիրել եւ տեղեկագրիր Ձիյէրճեան էֆ. իբրեւ առժամանակեայ չէնք մէկ քանի տուներ աչքէ անցընելէ վերջ, յարմար բան մը չգտաւ, որով բնականաբար շատ հաւանական կը դառնայ թէ վարժարանին փոխադրութիւնը այս տարի պիտի յետաձգուի։

Եւ սակայն, տեղացի ազդային մը՝ Պոլսոյ էֆէնտի Միսաքեան որ շատ բարձր ու կարեւոր դիրք մը գրաւած է հոս, թէ յաչս կառավարութեան եւ թէ հայ համայնքին, տրամադրութիւն յայտնեց իր ընդարձակ եւ պարտէզներով շրջապատուած տունը Սանասարեան վարժարանին յատկացնել ձրիաբար, որչափ ատեն որ ուզուի։ Բսաւ նաեւ թէ այն պարագային որ այդ տունը չբաւէր վարժարանին, իր եղբօրորդւոյն՝ Միսաքեան Միհրան էֆ.ի տունն ալ, նոյնպէս ընդարձակ եւ պարտէզներով շրջապատուած, պիտի յատկացնէ Սանասարեանի, միշտ ձրիաբար, եւ որչափ ատեն որ ուզուի։ Շատ հաւատ է այս առաջարկը, եւ առարկութիւն, խօսք, խնդիր, բանակցութիւն, եւայլն չի՛ վերցներ։ Առանց ո՛եւ է վարձքի, ուզուած ատենը Սանասարեանը հոս իր չէնքերը պատրաստ կը գտնէ, ու կըրնայ վաղն իսկ փոխադրուիլ եւ սպասելոր իր սովորական հաստատութեան կառուցումը սկսի եւ աւարտի։ Այս կերպով, խնամակալութիւնը մէկ երկու տարուան կարնոյ մէջ տրուելիք վարձքին խնայողութիւնն ալ ըրած կ'ըլլայ։

Հոս ընդհանուր տպաւորութիւնը սա է որ՝ Ձիյէրճեան էֆ.ի տեղեկագրին մէջ առաջ բերուած առարկութիւնները պարզապէս ժամանակ վատնելու համար եղած բաներ են։ Ինք թէեւ ինքզինքը վարժարանին տեղափոխութեան կուսակից ցոյց կու տայ, բայց արեւին պէս յստակ է որ ամէնՍանասարեանցիի պէս բոլորովին հակառակ փափաք մը կը սնուցանէ ներքնապէս։

Պատրիարքարանի Ա. Գործակատար Տէր-Ներսէսեան Տիգրան էֆ. երէկ կայս. Պալատ գնաց։

×

Պատրիարքարանէն ցաւակցական հեռագիր մը ղրկուեցաւ Վիեննա, Մխիթարեանց վանքը, Արքեպիսկոպոս Այտընեանի մահուան առթիւ։

Գալէմքեարեան Գնէլ Մ. վարդապետ, երէկ Բանկոյթիի Վիեննական Մխիթարեանց վանքը, Արքեպիսկոպոս Հ. Արսէն Արքեպիսկոպոս Այտընեանի մահուան առթիւ։

Գալէմքեարեան Գնէլ Մ. վարդապետ, երէկ Բանկոյթիի Վիեննական Մխի-

—Ձե՛մ սիրեր ձեզ։ Ձեր՝ այդպէս խօսիլը դէշ կ'ընէ կոր դիս։ Հանդարտեցէք, տիկին, եւ հաճեցէք մտածել այն հեռաւորութեան վրայ, որ կը բաժնէ մեզ, հեռաւորութիւն մը՝ զոր երբեք մօտեցնել պիտի չուզեմ ես։

—Ժա՛ն, բան մը չը՞ պիտի կրնայ ետ կեցնել քեզ տա Մաքի-Լուիզին հետ ամուսնանալէն։

—Ո՛չ մէկ բան։

—Պաղատեցայ քեզի, Ժա՛ն, յիշէ։

Երիտասարդը չպատասխանեց ու անդին դարձաւ։

Տիկ. տը Թէռնուառի դէմքը խստացաւ։

—Հապա եթէ սպառնամ ձեզի։

—Ձեր սպառնալիքները չե՛ն կրնար վախցնել դիս։

—Կը սխալիք։ Ձիս չէ՛ք ճանչնար։ Ոչինչ կրնայ ետ կեցնել դիս, եթէ անգամ մը միտքս դնեմ վրէժ լուծել։

(Շարունակելի)

թարեանց վանքը երթալով, ցաւակցութիւն յայտնեց ի դիմաց Պատրիարքարանի։

Այտընեանի մահը հեռագրաւ ծանուցուեր է նաեւ Էջմիածին, Ս. Հայրապետին՝ որ անձնական ծանօթութիւն ունէր արդէն հանգուցեալ Արքեպիսկոպոսին հետ։

×

Շապին Դարահիսարի Հայոց գերեզմանատունը քաղքին մէջ գտնուելուն բոլորովին անյարմար կը նկատուէր հոն մեռել թաղելը։ Այդ անպատեհութեան վերջ մը տալու համար, քաղքին ընիկ ազգայիններէն Կակոսեան Մանուկ անուն անձ մը քաղքէն դուրս գտնուող իր սեփական հողերէն բաւական ընդարձակ մաս մը յատկացուցեր է գերեզմանատան մը շինութեան։ Ցիշելին այս տրամադրութիւնը պատկանալ պաշտօնատան հաղորդուած ըլլալով, նկատի առնուեր է անոր առողջապահական տեսակէտով ունենալիք օգտակարութիւնը, եւ արտօնութիւնը տրուեր է Կայս. Իրատէով։

×

Կիրասոնէն նոր նամակներ կը ստանանք շարունակ, նամակներ որոնք գանգատ կը յայտնեն Տրապիզոնի առաջնորդ Եղնիկ վարդապետ Պապեանի այն ապօրէն կարգադրութեան նկատմամբ՝ որով Կիրասոնի Թաղ. Խորհուրդը հրաժարեցուց իր 300 դրուշի մէկ անիրաւ պահանջքին գոհացում տուած չըլլալուն համար։ Երէկ գրեցինք արդէն թէ վերոյիշեալ չնորհուն կարգադրութեամբ կազմուած առժամեայ Թաղ. խորհուրդը չէ՛ ուզած նիստ դումարել. այդ խորհուրդը վերջնականապէս հրաժարեր է, չուզելով կատարուած ապօրինաւորութեան մասնակից ըլլալ ո՛ եւ է կերպով։ Ժողովուրդին մէջ ալ մեծամասնութիւնը դժգոհ է եղեր Եղնիկ վարդապետի այդ կարգադրութեան նկատմամբ։ Արդէն իսկ բաւական կարեւոր ու լուրջ հանրագրութիւն մը ղրկուած է Պատրիարքարան՝ վարդապետին որոշման դէմ։ Հիմայ, Կիրասոնցիք կը մտածեն եղեր բաժնուիլ Տրապիզոնի վիճակէն եւ միանալ Ճանիկի առաջնորդութեան, եթէ երբեք Եղնիկ վարդապետի անխոհեմ եւ ապօրէն արարքներուն սահման մը չդնէ Պատրիարքարանը, ու մանաւանդ իր պաշտօնին մէջ չվերահաստատէ անիրաւ տեղը հրաժարեցուցուած Թաղ. Խորհուրդը, որ ամէն կերպով յարդանքի արժանի դարձած էր մինչեւ այն ատեն։

×

Սանասարեան Խնամակալութեան կողմէ Խարբերդ ղրկուած Ճիլէրճեան Էֆ.ի տեղեկագիրը՝ որուն նկատմամբ Խարբերդի մեր Թղթակիցը մանրամասն ծանօթութիւններ տուած է քիչ մը վերը հրատարակուած նամակին մէջ, առնի օր հասաւ Պատրիարքարան։ Այդ տեղեկագիրը նկատողութեան պիտի առնուի Խնամակալութեան յառաջիկայ նիստին մէջ։

×

Նաղըգարուի Թաղ. Խորհրդոյ համեմատականի մնացած անդամներուն ընտրութիւնն ալ կատարուած ըլլալով, տեղեկագրուած է Պատրիարքարան, հարկ եղած հաստատութեան գիրը ստանալու համար։

×

Ամասիոյ մեր Թղթակիցը կը գրէ մեզ յուլիս 5 թուականով. — «Երէկ՝ Ս. Սահակի եւ Ս. Մեսրոպի տօնին առթիւ կատարուելիք խանդավառութիւններուն զուգադիպօրէն միացաւ տեղւոյս առաջնորդ Դեր. Արիստակէս եպիսկոպոսի վերադարձը։ Արդէն չաբաթ մը առաջ պաշտօնական մարմիններու կողմէ կղերական եւ աշխարհական դասէն Ղալվա եւ մինչեւ Սամսոն ընդառաջ գացած էին։ Եւ վերջնական որոշումին համեմատ՝ երէկ, յուլիս 4/17, կարգադրութիւններ եղան ջերմ ընդունելութիւն մը կատարելու համար։ Խուռն բազմութիւն մը գացած էր մինչեւ Պողազ՝ քաղաքէն 3-4 ժամ հեռուն, ուր նաեւ տեղան մը սարքուած էր ի պատիւ Դեր. Առաջնորդին։ Բանանայական դասը միացած ըլլալով դպրոցներու բոլոր աշակերտներուն՝ մանաւոր բարի գալուստի երգերով պատրաստուած էին ընդունելու։ Եւ ահա ձիաւորները եւ կառքերու շարքը կը սկսի, ու վերջապէս կ'երեւայ շքազարմանքով զարդարուած եպիսկոպոսը որ ուղղակի Ս. Յակոբ եկեղեցին կ'առաջնորդուի։ Կիներու խուռն ամբոխ մը արդէն փողոցը լեցուցած՝ անցք չէր թողած։ Եկեղեցին չատեր կանխաւ գրաւած էին։ Առաջնորդը՝ քանի մը սիրալիր յորդորականներ ու աղօթքներ կատարելէ վերջ երգերով առաջնորդուեցաւ առաջնորդարանը։ Յաւաջիկային պիտի գրեմ բոլոր դպրոցներու քննութիւններուն եւ հանդէսներուն նկատմամբ։ Իբրանոսեան դպրոցին քննութիւնները կատարուեցան յուլիս 1, 2, 3ին հանդիպող օրերը, նաեւ Իբրանոսեան աղջկանց դպրոցինը։ Ազգային դպրոցներու քննութիւններն ալ սկսան։ Յուլիս 3, 5 եւ 6ին պիտի կատարուին»։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԱԼՖՈՒՐԻ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՃԱՌԸ

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԷՆ ԴՈՒՐՍ

Վերջին չաբաթ օրը, կէս օրէն յետոյ, Ֆըլէֆմի մէջ պահպանողականներու նոր քլիւպին բացման առթիւ, Պալֆուր, Խորհրդարանէն դուրս, նախարարապետի իր առաջին ատենաբանութիւնը ըրաւ։ Անգլիոյ նոր նախարարապետը, իր այս անդրանիկ ատենաբանութեան մէջ, զգուշացաւ քաղաքական խորունկ բացատրութիւններու մէջ մտնելէ եւ միայն ընդհանուր կերպով խօսեցաւ, ներկայիս մէջ բրիտանական ժողովրդին սրտին ամէնէն մօտիկ եղած ինդիրներու վրայ, ինչպէս Հարաւային Ափրիկէի զարգացման եւ Անգլիոյ՝ իր գաղթավայրերուն հետ ունեցած յարաբերութեանց մասին, ամէնէն յուսատու բառերով։ Հեռագիր մը այդ ատենաբանութեան մասին հետեւեալը կը հաղորդէ.—

ԼՈՆՏՈՆ, 19 յուլիս.—Նախարարապետ Պալֆուր, այսօր Ֆըլէֆմի մէջ, պահպանողականներու քլիւպին բացման առթիւ ատենաբանութիւն մը ըրաւ։ Ասսելէ վերջ այն կորուստին վրայ, զոր երկիրը Լորտ Սալիսպըրիի պաշտօնէ քաշուելովը ունեցաւ եւ չկրնալ յետոյ թէ, Սալիսպըրի իր պաշտօնէ քաշուելու ատեն երկիրը խաղաղութեան եւ բոլոր օտար պետութիւններու հետ բարւոք յարաբերութեանց մէջ ձգեց, նոր նախարարապետը բացատրեց թէ, ինչպէս Անգլիա պօէրական պատերազմի ատեն մասամբ զարմացած եւ մասամբ ալ զրգռուած էր, ցամաքային Եւրոպայի զանազան ժողովուրդներու յայտնած կարծիքներուն համար, ի մասին Բրիտանական ժողովուրդին եւ անգլիական զօրագունդերուն։ Պալֆուր յոյս յայտնեց թէ այդ հակառակութիւնները միանդամ ընդ միշտ վերջ գտած են։ Պալֆուր այնպէս կը կարծէ թէ, Անգլիոյ քննադատները քիչ մը ատեն խորհելէ վերջ պիտի հաւատան թէ, Անգլիա այն տեսակ յատկութիւններ ունի իր վրայ որոնք, բոլորովին աննպատակ ալ չեն եւ թէ ամէն անոնք, որոնք Անգլիան կը գտնեն, ազատ եւ ինքնավար ժողովուրդի մը վրայ յարձակած ըլլալուն համար, Թրանսվալի՝ ապագային մէջ ունենալիք զարգացումէն պիտի հասկնան թէ, Բրիտանացիներուն՝ ազատութեան մասին ունեցած գաղափարը, գաղթային ինքնավարութիւնը եւ վարչութեան մարքութիւնը պիտի սատարեն ցեղերը իրարու մէջ ձուլելու եւ Հարաւային Ափրիկէն շինելու այն՝ ինչ որ Անգլիա շինած է աշխարհի այնքան մասերէն։ Պալֆուր կը կարծէ որ, ցամաքային Եւրոպայի մէջ, ա՛լ վերջ պիտի դնեն Անգլիոյ դէմ եղած յարձակումները եւ թէ տրամադրութիւն կայ ցամաքային Եւրոպայի ազգութեանց եւ Անգլիոյ միջեւ ամէնէն բարւոք յարաբերութիւնները մշակելու։ Ասկից վերջ Պալֆուր յոյս յայտնեց թէ, շուտով ամէն օր երկարաւեւ միջազգային համաձայնութեան մը սեմին վրայ պիտի գտնուի։ Նախարարապետ Պալֆուր խօսեցաւ նմանապէս, գաղթավայրերու հետ Անգլիոյ ունեցած բարւոք յարաբերութեանց վրայ եւ գոհութեամբ յիշեց Զէմսըրլէյնի նախագահութեամբ եղած գաղթային համաժողովը, որ գաղթային խնդիրներու համար նոր գրքոյկ մը պիտի ըլլայ։ Իր ատենաբանութեան ընթացքին Պալֆուր յայտարարեց թէ, Սալիսպըրի թէպէտ այլեւս կառավարական գործերու մէջ չի գտնուիր, սակայն, իր քաղաքական ուղղութիւնը պիտի շարունակուի։ Ատենաբանութեան վերջին, վարչապետը կրոնական ու կրթական, ինչպէս նաեւ Լոնտոն քաղաքին հետ առնչութիւն ունեցող խնդիրներու վրայ ալ խօսեցաւ։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

★ Թագաւորութեան հանդէսին համար, Լոնտոնի մէջ, ծրագրի պատրաստութեան մասին կը սկսի մտածել ամէն օր, որովհետեւ ա՛լ այնպէս կ'երեւայ որ Էտուրդ թագաւորը կատարելապէս ապաքինման ճամբուն մէջ մտած է։ Ինչպէս արդէն ժամանակին հաղորդուած է, նորէն հաստատութիւն կը դանէ այն լուրը թէ, թագաւորութիւնը կարճատոհ կերպով տեղի պիտի ունենայ Ուէսթմինսթրի աբբայարանին մէջ, օգոստոս 9ին։ Նախապէս որոշուած յունիս 28ին փոխարէն, օգոստոս 11ին Սբիդհէմի մէջ պիտի հաւաքուին, ասկէ առաջ, մասնակցելու համար որոշուած մարտանաւերը եւ այդ հաւաքումէն քիչ վերջը, տեղի պիտի ունենայ, նմանապէս կարճ տեւող նաւային անցք մը։ Նաւային անցքին երբ տեղի ունենալուն վրայ որոշ բան մը կարելի չէ ըսել, որովհետեւ ատիկա կախում ունի, թագաւորութեան հանդէսէն վերջ, Էտուրդ թագաւորին ունեցած որպիսութենէն։ Ինչպէս ժամանակին այ գրուած է, օտար պետութեանց հրաւէրներ չպիտի ղրկուին, ոչ թագաւորութեան հանդէսին եւ ոչ ալ Սբիդհէմի նաւային անցքին առթիւ։

★ Բոլուրկի Պէգրիս իշխանուհին, որուն համար բազմիցս ըսուեցաւ թէ նշանուեր է, կ'ըսուի թէ այս օրերս նշանուած է Ռուսիոյ գահաժառանգ մեծ իշխան Միքայէլի հետ։ Այս մասին հեռագիր մը կը հաղորդէ հետեւեալը.

ԲԱՐԻԶ, 19 յուլիս.—Զարեւիչին, Բոլուրկի Պէգրիս իշխանուհիին հետ նըշանուած ըլլալու լուրը, այստեղի իրաղեկ շրջանակներուն մէջ հաւանական կը նկատուի։

★ Վիլհէլմ կայսեր Մեքենոր զբօսանաւը, մօտերս Բուխի մէջ կը սպասուի, մասնակցելու համար այնտեղի նաւարշաւին։ Էտուրդ թագաւորը մեծ շահագրգռութիւն ցոյց կու տայ այս նաւարշաւին համար։

★ Լոնտոնի մէջ, վերջին չաբաթ օրը մեծ հրդեհ մը տեղի ունեցաւ եւ երկու մեծ առեւտրական հաստատութիւններ ու անոնց կից եօթը՝ զանազան չէնքեր բոլորովին հրոյ ճարակ եղան։ Նիւթական վնասը շատ մեծ կը հաշուուի։

★ Իրլանդայի փոխարքային՝ լորտ Բէգոկէնի հրաժարական մատուցած եւ այդ հրաժարականին ալ, Էտուրդ թագաւորին կողմէ ընդունուած ըլլալը գրած էինք ասկից առաջ։ Այժմ, նորագոյն տեղեկութիւններէ կը տեսնուի թէ, Իրլանդայի հրաժարեալ փոխարքային իբր հաւանական յաջորդ կը նկատուին լորտ Բիմպրոք, լորտ Տրալի եւ Մարլպորուի կոմսը։

★ Իրլանդայի գանձային նախարար Աշպուրնի հրաժարականը մօտալուտ կը նկատուի։ Իրեն հաւանական յաջորդն է, արդի ընդհանուր դատախազութեան խորհրդականը՝ Էտուրդ Բէրսըն։

★ Լոնտոնի իրաւեկ շրջանակներուն մէջ հաստատապէս կը հերքուին այն զրոյցները թէ, Լորտ Միլնրը եւ Լորտ Բրոզը արդի դաշինքին մէջ պաշտօններու պիտի կոչուին։

★ Աւստրեւհունգարական մաքսային եւ առեւտրական համաժողովը յուլիս 21ին Վիէննայի մէջ տեղի ունեցաւ եւ զբաղեցաւ ի մէջ ուրիշ կարեւոր խնդիրներու, նաեւ Պրիւսէլի շաքարի պայմանագրութեան առթիւ, Ռուս կառավարութեան կողմէ եղած զեկոյցին յառաջ բերած կացութեամբ, եւ այս առթիւ խորհրդակցութիւններ տեղի ունեցան նաեւ արեւելեան հնդկական շաքարի արտադրութեան պարգեւի հանդէպ ըլլալիք, մաքսային նոր փոխարինութեան մը եւ դիրքի մաքսատուքի օրէնքի մասին։

★ Ֆրանսական երրեմնի պատերազմական նախարար զօրավար Կալիֆէ սկըսած է իր միւսակները մաս առ մաս հրատարակել։

★ Ներկայ չարթուս, կը սպասուի զօրավար Պոթայի Հոլանտա ժամանումը, եւ այս առթիւ հոն տեղ բազմաղան պատրաստութիւններ կը տեսնուին զինքը ընդունելու համար։ Զօրավար Պոթա Լարան մէջ (Արեւմտեան Ֆինլանտիա), օգոստոս ամսուան համար վիլլա մը վարձած է։ Զօրավար Պոթա Լարան երթալէ առաջ, Ուէթրէֆթ, նախկին նախագահ Քրիւկերի այցելութիւն պիտի տայ, անկից ալ պիտի անցնի դէպ ի Բուռդոէ ուր գրաւկան համաժողով մը տեղի կ'ունենայ եւ ուր պիտի հանդիպի Տոքթ. Լէյտսի եւ Բէյցի։ Այս գրական համաժողովին յանձնաժողովը հաւաքումներուն հրաւիրուած են նաեւ, Տէվէդ եւ Տըլարէյ զօրավարները ինչպէս նաեւ Օրանժի նախկին նախագահը, Սթէյն։ Բուռդոէէն կը հաղորդուի թէ Պոէրներուն համար չքեղ ընդունելութիւն մը կը պատրաստուի։ Այդ ընդունելութիւնը սակայն զուրկ է քաղաքական որեւէ կարեւորութիւն մը ունենալէ։ այլ աւելի կը նշանակէ թէ, Պոէրները, որոնք այժմ անգլիական հպատակ են, ամէնէն առաջ կը նկատուին իբր հին ֆըլամանեան ցեղին պատկանողներ։ Տիկին Պոթա յայտարարած է թէ իր ամուսինը Լարանի մէջ շատ քիչ մարդոց հետ պիտի տեսնուի, եւ ինքզինքը պիտի տայ պատերազմին պատմութիւնը գրելու։

★ Զանզիպարի ցեղապետին մահը արդէն ժամանակին հաղորդեցին հեռագիրները։ Մեռնող ցեղապետին տեղ դէմը լարձրացած է իր որդին Սաղիդ Ալի, որ 18 տարեկան երիտասարդ մըն է։ Այս առթիւ Եւրոպայի մամուլին մէջ դիտել կը տրուի թէ արեւելեան ափրիկեան կղզիին արդի ցեղապետը առաջինն է որ Եւրոպական կրթութիւն ստացած է։ Իր կրթութիւնը առած է Օքսֆորտի մէջ, եւ իր ծննդավայրը վերադառնալուն, այցելած է Եւրոպական քաղաքակրթութեան կեդրոնները։ 1901 ի աշնան էր որ, Սաղիդ Ալի Եւրոպայէն իր ծննդավայրը կը դառնար։

★ Իրենց հայրենիքը վերադառնալու վրայ եղող 79 Պոէրներ կը գտնուին այժմ Նիւ-Եորքի մէջ, որոնք իրենց անձնական քսակէն կը վճարեն ճամբորդութեան՝ ծախքը։ Այս 79 Պոէրներու մէջ կը գտնուին Տը Վիլիէ եւ Վէսէլս զօրավարները, ինչպէս նաեւ Սթէյն եւ Իրլէնտրը հրամանատարները։

★ Գերման աշխարհահռչակ գիտուն Վիրխովի առողջական կացութիւնը, նրպաստաւոր պայմաններու մէջ չի գտնուիր ներկայիս, եւ մէկ քանի օրերէ ի վեր Դիրբիցի մէջ անկողնոյ կը ծառայէ։ Հիւանդին յառաջացած տարիքին համար, բժիշկները մտահոգութիւն կը յայտնեն, մանաւանդ որ ուժերն ալ հետզհետէ կը պակսին։

★ Պերլինի ֆրանսական դեսպանատան զինուորական կցորդը, Մոնս, որ ընտանեօք Շվէյտի մէջ կը ճամբորդէր, Բուլա լերան վրայ մեռած գտնուած է, վերջին ուրբաթ իրիկուն։ Նոյն առտուն Մոնս իր կնոջ եւ զաւակներուն հետ լերան պտոյտ մը սարքած էր, եւ իր ընտանիքին յոգնելուն, ինքը առանձին շարունակած էր ճամբան, լեռէն վեր բարձրանալով։ Թէ ինչպէս Մոնս մեռած է, չի գիտցուիր տակաւին։

★ Պելգրատէն կը հեռագրուի թէ Սքուբլինան հինգշաբթի (վաղը) օրը ի նիստ պիտի գումարուի, փոխառութեան ծրագիրը ընդունելու համար։

★ Ճարոնացի իշխան Բոմացու, իր հետեւորդներով յուլիս 23ին (վաղը) Պերլին կը ժամանէ։ Իշխանը որ Բարիզէն կ'երթայ Պերլին, գերման կայսրութեան մայրաքաղաքը այցելած է արդէն ասկից առաջ, 1886ին եւ երկար ատեն մնացած։ Այն ատեն Բոմացու իշխանը իրեն հետ ունէր նաեւ իր կինը։

★ Աւստրեւհունգարիոյ Բեքինի դեսպանը, Պառոն Էցիքան ֆոն Վալպոն իր պաշտօնատեղիէն Վիէննա վերադարձաւ։ Պառոնը Բէքինէն Վիէննա ամբողջ ճամբորդութիւնը ցամաքի ճամբով կատարած է, Բեքինի երկաթուղիի նոր գիծով մինչեւ ռուսիոպերիական սահմանագլուխը գալով եւ անկից ալ սիպերիական երկաթուղիով մինչեւ Մոսկուա, յետոյ Վարշաւիա եւ յետոյ Վիէննա։ Պառոն ֆոն Վալպոն Բեքինէն ճամբայ եղած է յունիս 21 ին եւ Վիէննա ժամանած է յուլիս 18 ին։

★ Քիլի քաղաքային վարչութիւնը խոշոր գիծերու մէջ ընդունեց ծրագիր մը, ի մասին Քիլի առեւտրական նաւահանգիստի նորոգ շինութեան, որուն համար երեք միլիոն մարքի ծախք հաշուուած է։

★ Լոնտոնի Սէն Մարգրեթի հրապարակին վրայ, Բէնպրիճի դուքսին առաջնորդութեամբ, բացուեցաւ Խարդումի հերոսին, Կորտոն զօրավարին արձանը։ Այդ արձանը կը ներկայացնէ զօրավարը ուղղի վրայ եւ որ մտերս Խարդում պիտի փոխադրուի։ Լորտ Քիչնէր հանդէսէն առաջ քաղաքացիի տարազով արձանին բացման տեղը փութաց եւ ջերմագին ընդունելութեան մը մէջ, Կորտոնի յիշատակին կարճ ատենաբանութիւն մը ըրաւ։

★ Պրիւսէլէն կը հեռագրուի թէ Պելճիքայի թագուհիին տակաւրութիւնը հետզհետէ կը ծանրանայ, մտահոգութիւն պատճառելու աստիճան. վերջին չաբաթ օրուընէ ի վեր, սթոռակառքով անտառին մէջ պտոյտները չեն արտօնուիր այլեւս։

★ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը վերջին կիրակի օրը Վենետիկ ժամանեց, եւ անմիջապէս գնաց Ս. Մարկոսի փլած աշտարակը տեսնելու։ Թագաւորը կ'ուզէ աչքէ անցնել նաեւ Անտռէի ամրոցը օ՞րուն համար նմանապէս կ'ըսուի թէ, փլելու վտանգին մէջ կը գտնուի։

★ Պուլոնի ժէյմ (Jayme) իշխանը իր ճամբորդութեան միջոցին Պելգրատէն անցնելով, այն տեղ ընդունուած է Ալեքսանար թագաւորին կողմէ, եւ երեկոյին արքունական սեղանին ալ մասնակցած։

★ Լորա Սալիսպըրի, Հադֆիլտի իր ամարանոցին մէջ դաշտանդէս մը սարքեց, որուն 4000է աւելի մարդիկ ներկայ գտնուեցան։ Հիւրերուն մէջ կը նշմարուէին բազմաթիւ հնդիկ իշխաններ դաղթավայրերու նախարարապետներ, դիւանագիտական մարմնէն բազմաթիւ անդամներ, ինչպէս նաեւ անդամներ խորհրդարանի երկու մասերէն։

★ Լիզպոնայէն 19 յուլիս թուականով կը հեռագրուի թէ, Բորթուկալի զանազան մասերուն մէջ գտնուող 900 Պոէր պատերազմական գերիներ, նոյն օրը Պավարիան չոգենաւով ճամբայ եղած են դէպ ի Բարեյուսոյ գլուխ։ Օտարանպատակ գերիներն ալ, իրենց պետութեանց հիւպատոսներուն միջնորդութեամբ, իրենց ծննդավայրերը կը փոխադրուին։

★ Անթել հեռագրի հնարիչը, Մարքոնի, շուտով, Վիլհէլմ կայսեր փափաքանաց վրայ, Քիլի մէջ, փորձառական կերպով Նորին Վեհափառութեան պիտի բացատրէ անթել հեռագրի գործածութիւնը։

★ Տոքթ. Լէյտս Լիզպոնայէն Հոլանտա վերադարձաւ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՀՌՈՄ, 22 յուլիս. —Կարդինալ Լէտոխովսքի, որ մեծ պաշտօն մը ունէր Բրոբականտայի ժողովին մէջ, մեռաւ այս առտու։ 1822ին ծնած էր Կօրքիի մէջ, եւ կարդինալ ձեռնադրուած էր 1875 մարտ 15ին։

ԼՈՆՏՈՆ. —Բրէթորիայէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, Պոթա եւ Տըլարէյ զօրավարները Բարեյոյս մեկնած են՝ ուրկէ Եւրոպա պիտի ուղեւորին։

ՀՌՈՄ.—Հակառակ չըլլալ զրոյցներու, իտալուզուլիցերիական անհամաձայնութիւնը ա՛ եւ է լուծում մը չէ գտած, [չ]ոչ ալ Գերմանիա այդ մասին բարեկամական միջամտութիւն մը ըրած է։

ԼՈՆՏՈՆ.—Տաքութիւնը կը շարունակէ անտանելի դառնալ։ Այսօր արեւազարկ եղան չատ մը անձեր, որոնցմէ երկուքը մեռան։

ԼՈՆՏՈՆ.—Տանըմարքայի թագաւորը հրաւիրեց Էտուրդ թագաւորը, որ իր ապաքինման օրերը Ֆրէդէնսպորկ անցընէ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Հնդկաստանէն առնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, Աֆղան ցեղեր յաճախակի յարձակումներ կ'ընեն սահմանագլուխին վրայ։ Անգլիական զինուորները զանոնք ետ մղած են միշտ։

ԲԱՐԻԶ.—Բառամանթիէ պողոտայի միաբանական վարժարանին մրցանակաբաշխութենէն վերջ, Պ. Ֆրանսուա Քոբէ բանախօսութիւն մը արտասանելով բողոքեց միաբանական հաստատութեանց նրկատմամբ ձեռք առնուած միջոցներուն դէմ։ Դուրս ելլելու միջոցին քանի մը հրմշտուքներ եղան։ Պ. Պ. Ֆրանսուա Քոբէ, Լը Ռոշ՝ երեսփոխան, Կասթոն Մէհր՝ քաղաքապետական խորհուրդին անդամ, ինչպէս նաեւ արբա Բաթիբրա ոստիկանատուն առաջնորդուեցան, բայց քիչ ետքը արձակուեցան։ Կոմս Իւռպէն տը Մայեէ ձերբակալուեցաւ։ Նախկին դատական նախարար Պ. Մոնիս դատ բացաւ զօրավար Մէռսիէի դէմ որ զինքը անուանարկած էր։

ԲՐԷԹՈՐԻՍ.—Տէվէթ զօրավարը ճամբան պիտի միանայ Տըլարէյ եւ Պոթա զօրավարներուն՝ որոնք Եւրոպա կ'ուղեւորին։

ՔԻԼՎ.—Կիրակի օրուան փոթորիկին հետեւանքով 19 հոգի մեռան. վնասները մեծ են։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 22 յուլիս.—Ռէմմի արքեպիսկոպոսը բողոքագիր կը ուղղեց Նախագահ Լուպէի, միաբանական հաստատութեանց դպրոցներու փակման դէմ։ Բազմաթիւ խմբակներու խօսակցութեան նիւթ եղած է Բարիզի մէջ հրատարակուած յայտարարութիւն մը՝ միաբանական վարժարաններու փակման դէմ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլ. կառավարութիւնը կը պատրաստուի մեծ փոխառութիւն մը հրապարակ հանել Թրանսվալի համար։

ԲԱՐԶՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Վարժարանիս նոր տարեշրջանը կըսկսի Սեպտ. 10 (Ն. Տ.) Դշ.։ Տարեթուականն է, դիւերթիկներու համար 16 ոսկի Օսմ. որուն կէսը վճարելի է սեպտեմբերի սկիզբը, եւ միւս կէսը՝ յունվարի մէջ։

Վարժարանիս տնօրէնին որդին, Մր. Ռ. Զէյմպրոս, Բանանայի մէկ նշանաւոր համալսարանին մէջ փայլուն ընթացք մը աւարտելէ եւ ռուսոցիջ Արուեստից տիտղոսին արժանանալէ վերջ, կը վերադառնայ յառաջիկայ տարի, ստանձնելու համար հաստատութեան Անգլիերէն դասերուն մեծագոյն մասը, Նախապատ. Կարգերէն մինչեւ բարձրագոյն կարգը, եւ աշակերտները վարժեցնելու համար այդ լեզուաւ, ինչպէս գրելու նոյնպէս խօսելու մէջ. իր դասախօսութեան լեզուն պիտի ըլլայ միայն Անգլիերէն։ Միեւնոյն ժամանակ, պիտի շարունակուին Անգլ.—Հայ. թարգմանութեան վարժութիւնները ընիկ դասատուներու խնամքին տակ։

Զուգակշռութեան կանոնաւոր դասպիտի տրուի փափագող աշակերտներուն, տարեկան 2 օսմ. ոսկիի յաւելուածական վճարումով։

Վարժարանիս պարտէզին կցուեցան վերջերս ընդարձակ գետիններ, որոնք նոր դիւրութիւններ պիտի տան աշակերտներուն զբօսանքի ժամերը աւելի հաճելի ընելու։

Աւելի տեղեկութիւններու համար դիմել Մր. Ռ. Ռ. Բիթի, Պայպըլ-Հաուս, կ. Պոլիս, կամ վարժարանիս տնօրէն Տր. Ռ. Զէյմպրոսի, նամակները ուղղելով Պայպըլ-Հաուս։

1—15

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ, 9 Յուլիս			
Օսմ. Քոն. Սեռի Դ. Օ.Ո.	30	12	1/2
Ամէնէն բարձր գին »	30	14	—
» վար գին »	29	31	—
Ալիվրէ »	—	—	—
Բուամլի երկաթ. ֆր.	114	75	—
Ամէնէն բարձր գին »	115	12	1/2
» վար գին »	113	75	—
Թրանսվալ »	136	—	—
Ամէնէն բարձր գին »	136	—	—
—			
8 օրուան Քոնսոլիտ	600	—	—
8 » Երկաթուղի	3	—	—
ԲԱՅՈՒՄ, 10 Յուլիս			
Օսմ. Քոն. Սեռի Դ, Օ.Ո.	30	11	—
» ժամ 5ին «	30	12	-
Բուամ. երկաթուղի ֆր.	114	75	—
» » ժամ 5ին »	114	37	1/2
—			
Թապաղ Թիւրք Ռէժի	14	25	—
Սիկարէթ, Սեռի A	0	17	-
» » B	0	15	—
Պանգ տը Մէթէլին	8	20	—
Ագափոն տէ Թրամուէյ	5	20	—

Փուխանս	1	35	—
Սօսիէթէ տ'Ապիւրանս	3	90	—
Երէտի ժէնէրալ		—	-
Սօս. Օֆ. տը Ֆիլ է տթ-Ֆ	18	50	—
Ագափոն Դօսմի.բսիալ	0	10	—
Թապագօ Գօրքօրէշրն	0	8	06
Անթրբրբիզ ժէնէրալ	0	[illegible]	06
5% Հելլէնիք 1881	202	—	—
Պանգ Նասիոն. Յուն.	420	—	—
Լօրիւմ	72	—	—
Թրանսվալ	136	—	—
Պոլսոյ Գարափի Ընկ.	496	—	—
Տէրքօզի Ջրի Ընկ.	260	—	—
Թրամվէյի Ընկ.	494	—	—
Բրէտի Ֆօնսէ Լիժիր.	263	50	—
Ֆնտսօյու Երկաթ.	10	27	-
—			
ՓՈՒԱՆԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	109	—	3/8
» » » չէք	110	—	1/8
Ֆարիզ » »	23	02	1/4
» » » չէք	22	83	1/4
Պերլին անտակոս չէք	18	60	—
Իուրոն Աւսարիական	21	80	—
—			

ԴՐԱՄՆ. ԸՆԹԱՑՔԸ			
Անգլ. Ոսկի	110	05	—
20 Ֆրանգնոց	87	24	—
20 մարքնոց	107	10	—
Բօլ. Լմբերթիալ	90	—	—
Բրիմից	51	08	—
Մէճիտիէ արծաթ	108	02	—
Մէճիտիէ քառորդ	107	25	—
Մէճիտիէ մանրուք	103	25	—
Պեշլիք	103	30	—
Մէթալիք	102	10	—
Բուպլի արծաթ	65	20	—
Շիլին	109	10	—
Ֆր. արծթ. ֆրնս.	87	10	—
» » բուլմկն.	86	20	—
» » իտալկն.	82	-	—
Ռէճինա	09	-	—
Բուպլի թղթագրամ	8	60	61
Ֆլորին »	9	57	—
Մարք »	107	20	.
Տրաքմի »	35	80	-
Անգլ. ոսկի »	110	05	—
Ֆրանս. » »	87	25	-
Բուլմկն. » »	87	10	—
Պուլկ. » »	86	20	—
Իտալ. » »	85	20	-

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Բարիզ, 22 Յուլիս			
3% Ֆրանկն.	100	72	—
3½% »	102	02	—
Օսմ. Քոն. D	27	30	—
Բուամ. երկ.	116	75	—
Օսմ. Ռէժի	323	—	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	561	—	—
Օսմ. Մաքս	515	—	—
Օսմանիէ	485	—	—
Բէրիսրիթէ Թիւրք	—	—	—
Բրէտի Լիոնէ	—	—	—
5% Իտալական	102	02	—
Սպանիական արտաքին	81	10	—
Թէմպէքի փոխառութ.	460	—	—
Սելանիկ-Կ. Պոլսոյ երկ.	2-2	—	—
Գասապա երկթ.	372	—	—
Թրանսվալ Քոնս.	142	50	—
Ռուսական 1890	—	—	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	25	16	—

Լոնտոն, 22 Յուլիս			
Անգլ. Քոնս.	95	59	—
Օսմ. Ռանթ B	54	25	—
» C	29	12	—
» D	27	12	—
Օսմ. Պանգա	12	37	—
Իժիբսէն Իւնիֆիէ	110	—	—
Տօմինիալ	106	—	—
Հայոցի երկաթուղի	14	50	—
Գասապա »	83	—	—
5% Իտալական	—	—	—
5% Հելլենական 1881	40	—	—
Ռանթ »	31	50	—
Մոնտօրոլ »	42	50	—
Ռուսական 1890	—	—	—
Պորտպար 1888 6%	94	—	—
Թրանսվալ Քոնս.	05	37	—
Փոխառթ. Բարիզի վրայ	25	33	—
—			

Վիէննա, 22 Յուլիս			
Բուամ. երկթ.	109	50	—
Օսմ. Ռէժի	293	50	—
Փոքն. Լոնտոնի վրայ	239	70	—
—			
Պրիւքսէլ, 22 Յուլիս			
Ռանթ Օսմ. Սեռի D	27	45	—
Բուամ. երկաթուղի	115	—	—
—			
Պերլին, 22 Յուլիս			
Բուամ. երկաթուղի	113	20	—
Բուպլի (100ը)	216	15	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ	20	34	1/2
—			

ՄԻՇԷԼ ԹԻՖԼԻԶԵԱՆ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ
ԵՒ
ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ
Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 94

Այս վաճառատան մէջ, որ քիչ ատենուան մը միջոցին կրցաւ առաջնակարգ դիրք մը գրաւել մեր հրապարակին վրայ, թէ՛ իր ծախած ապրանքներուն դեղեցկութեան ու տոկունութեան, եւ թէ՛ գիներու անհամեմատ աժտութեան պատճառաւ, կը ծախուին ամէն տեսակ վիրաբուժական եւ ակնաբուժական գործիքներ։

ԳԻՆԵՐԸ ՇԱՏ ՁԱՓԱՒՈՐ
Մեծաբանակ եւ փոքրաբանակ վաճառում

ՆԵՐՔԻՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ
ՀԱՄԻՏԻԷ ՖԷՍԵՐԸ

Առանց ասոնք փորձելու ֆէս մի գնէք։ Այս ֆէսերը չեն կազապարուիր, անձրեւէ քրտինքէ եւ արեւէն իսկ չեն վնասուիր։ Թրջած ֆէսերը չորցնելու համար կրակի չբռնել կը յանձնարարենք։ Եթէ երբեք կորին անոնք կամ աւրուին, եթէ մասնաճիւղին բերուի առանց ստակի նոր դրութեամբ մը պիտի կազապարուի։ Կը ծախուի Պոլսոյ կողմը Համիտիէ Ճատտէսի Բիւյիւք Իսմայիլ Փաշա խանի տակ թիւ 17, Տիրէքլէր Արասի թիւ 71, Աքսէրայ, Եէնիկ Թուլումպա մէյտան թիւ 101, Պալաթ իսկէլէ ճատտէսի թիւ 3-5, Շիշլի Օսման պէյի սրճարանին մօտ մեր գործատան մէջ, Պէշիկթաշ մեծ պոզոտային վրայ Տօքթ. Քրիսեանի տակ թիւ 55, Ղալաթիա Պորտայի դէմ թիւ 9 եւ Սկիւտար մեծ շուկային մէջ թիւ 44 վաճառատուները։

Վերջին գիներ՝ առանց ծոպի

Մէջը թիպէթով	խիստ տոկուն ֆէսէր	5	դահեկան
» խարով	»	»	» 8 »
Մէջէ մէջ ֆէսով	»	»	» 10 »
Մէջը ոսկեսով	»	»	» 13 »

Ասոնցմէ զատ ուղղած ձեւով ֆէսեր կը շինուին գործարանիս մէջ յանձնարարութեամբ։

ՏՈՒԲՈ. Գ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԹ
Բերա, Մեծ-փողոց, կայարա Սիրայի դիմացին դէմ, թիւ 200

Գշ. Եշ. Շբ. օրերը առաւօտեան կանուխէն մինչեւ երեկոյ ժամ 11½։
Բշ. Դշ. Ուր. օրերը 6էն 11½։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

ԲՒԷՌ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Բերա Բուամլի Բասած

Մեծ մթերանոց հեծելանիւներու եւ յարակից ամէն տեսակ հեծելանիւի կազմածներու, լապտերներու, օղամուխ գործիներու, եւն. եւն. եւն.

ՊՈՍՖՈՐ ՀԵԾԵԼԱՆԻՒՆԵՐ

մասնաւորաբար արեւելքի համար պատրաստուած
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑ
Հեծելանիւներու շինուրեան եւ նորոգութեան համար

ՀԱՅ ԿՕՇԿԱՎԱՃԱՌ
ԱՐԵՊԱԼՈՅՍ

Թիւ. 9, Սուլրան Համամ, Բրէտի Լիոնէի կից, Թիւ. 9
ԱԺԱՆ ԴԱՆԷԼ ԵՒ ԳՈՒԱՆԱԼ

Ցաճախորդաց կողմէ ինձի հանդէպ ցոյց տրուած համակրանքէն աւելի քաջալերուած, այս անգամ սկսած եմ վաճառատանս մէջ պատրաստել ամէն տեսակ կօշիկներ, արանց, կանանց եւ տղոց համար։ Ամէն անոնք որ ճաշակի տէր են, կրնան անգամ մը մեր ԱՐՇԱԼՈՅՍ վաճառատուներ դիմել եւ փորձել մեր կօշիկներու թէ անմրցելի ժամանութիւնը եւ թէ նորաձեւութիւնը։

Նաեւ չափու վրայ յանձնարարութիւններ ամենայն փութով կը կատարուին։ Վաճառատանս մէջ կը գտնուին նաեւ կոշիկ պատրաստելու համար ամէն տեսակ գունաւոր ամերիկեան եւ ֆրանսական կաշիներ, բուրդէ եւ բամպակէ մանածներ եւն., որոն տէրն է ՅՈՎՍԷՓ ՓԱՓԱԶԵԱՆ։

Ղալաթիա մասնաճիւղ չունինք

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶԱՏՈՒՆ ԱԲՕԼԼՕՆ
ՆՈՐԻՆ ՎԵՀԱՓԱՌ ԿԱՅՍԵՐ ՆԿԱՐԻՉՔ
(ԳԻՒԼԱՄԷԶԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ)
ՍԻՄՈՆ ՅԱԿՈԲԵԱՆ, արուեստագետ-նկարիչ
Բերա, Մեծ փողոց թիւ 397, Պազար Ալրմանի դէմ

6 «Գապնէ» յանձնարարութիւն տուողին կը ՆՈՒԻՐԵՆՔ 30×40 հարիւրորդամեթր մեծութեամբ իր կենդանագիրը։
12 «Գապնէ» յանձնարարութիւն տուողին կը ՆՈՒԻՐԵՆՔ 50×60 հարիւրորդամեթր ծաւալով ԲՆԱԿԱՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ իր կենդանագիրը։

6 հատ Արծլոն քառթ փոքր ծաւալ	10	ղրշ.
6 » Արծլոն քառթ «բրոմբնատ» ծաւալ	20	»

Ցաճախորդը իրաւունք ունի մերժելու այն «Ակրանտիսմանը» որն որ իրեն ընտրած օրինակին համանման չըլլայ։

ՀԱՐՏԱՐ ԱՊԵՏՔ
ՍԱՐԳԻՍ ԹԱՇՃԵԱՆ ԵՒ ՍՏԵՓԱՆ ԻԶՄԻՐԼԻԵԱՆ
ՎԿԱՅԵՆԱԼ, ԿԱՅՍ. ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԷՆ

Կը ստանձնեն շինութիւններ իրենց կամ ալերբու հաշուոյն
Կը կատարեն ճարտարապետական ամէն տեսակ աշխատութիւններ
Գաւառներէ կ'ընդունին յանձնարարութիւններ
Պատասխանութիւն շինութեանց յատակագիծներու։

Ի հարկին այցելութեամբ կը կատարեն գաւառներու մէջ եղած գործեր

ՍԿԶԲՈՒՆՔ

Ձշդապատուութիւն եւ դիւրամատչելի պայմաններ

Պոլիս, Պապը Ալի ճատտէսի, Մուսուլ խան թիւ 1

ԱՄԷՆՈՒՆ ՀԱՄԱՐ
ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆԸ

Իր ձրի գրացուցակով կը խոստանայ, մէարիթէ վաւերացուած ամէն տեսակ գիրք, նոյն իսկ մէկ հատ, ղրկել ամէն կողմ Պոլսոյ գինով, առանց Թղթատարի ծախք պահանջելու։

Դասագիրքերու ընտրութիւն մի՛ ընէք, Մարգարեան գրատան հրատարակութիւնները չտեսած։

Դիմել
Կ. Պոլիս, Մերճան փողոց, թիւ 57
ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՁԱՇԱՐԱՆ
ԱՂԷԿ ԵՒ ԱԺԱՆ ԿԵՐԱԿՈՒՐ ԿՈՒՋԷՐ
ԴԻՄԵՑԷՔ
Բերա, կղվանի փողոց, թիւ 5—7
ԺՕՌԺ ՏԱՍՍԻՌԱ
ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ՁԱՇԱՐԱՆԸ
Երկաթ պնակ կերակուր, գինի, անուշեղէն եւ ուղածնուդ չափ հաց
5 ՂՐՈՒՇՈՎ.

ԱՄԷՆՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԿԱՐԵՒՈՐ

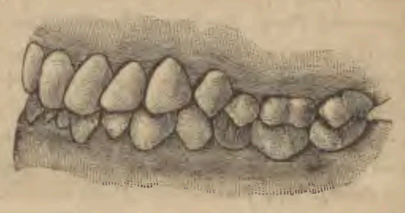

ՏՕՔԹ. Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԹ

Պատիւ ունի ծանուցանել թէ՝ իր պատ. յաճախորդաց կրկնակի խնդրանաց գոհացում տալու համար, ատամնաբուժական գարմանատուն մը հաստատած է՝ Բերա, Ագա Ճամիի կողմը, Լիւքսէմպուրկ սրճարանին կարգը 124 թիւ տունը՝ ուր այցելուներ կ'ընդունի ամէն օր՝ առաւօտեան մինչեւ երեկոյ, կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Կը բուժէ ամէն տեսակ ակռայի եւ լինտի հիւանդութիւնները, ինչպէս նաեւ փտած ակռաներու ամենասաստիկ ցաւերը վայրկենապէս կասեցնելով, ոսկիով, բլաթինով, կիտուածով եւ ուրիշ չատ մը տոկուն մետաղներով կը լեցնէ զանոնք կարճ ժամանակամիջոցի մէջ. առողջ ակռաներու նման մինչեւ վերջը գործածուելու եւ բնաւ անհանգստութիւն չպատճառելու պայմանաւ։

Ոսկիի, բլաթինի եւ քառչուքի վրայ բոլորովին նոր մեթոտով, կը շինէ նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն ակռաներ յարեւ նման բնականին։ Փտած եւ կոտրտած ակռաներու արմատները առանց հանելու եւ առանց ամենափոքր ցաւ մը զգացնելու, նորաձեւ եւ կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ կը գետեղէ անոնց վրայ առանց քիմքի ակռաներ եւ ոսկիէ «քրաուններ», որոնք բնականի նման կը գործածուին, եւ հանելու, մաքրելու, գնելու եւն. ձանձրութիւնները չունին։

Շատ փտած եւ խանդարուած ակռաները ու լինտերու մէջ անպայմանացած ակռաներու արմատները թմրեցուցիչ եւ սառեցուցիչ դեղերով կը հանուին ԱՌԱՆՑ ՑԱՒԻ։

Դեմքի ձեւաւորութիւն, կատարեալ ծամողութիւն եւ յստակ արտասանութիւն ապահովուած։

Գիները չափաւոր
Աղքատաց ձրի գարմանում

Արտօնատէր Ա. ՍԱՊԱՆԵԱՆ
Տպագրութիւն Սագրեան Տպարան։

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (33)

Ա. ՄԱՍ

ՔՐՈՋ ՆԱԽԱՆՁ

Ա. ՄԱՍ
ԵՐԿՈՒ ՔՈՅՐԵՐԸ

ԺԹ.
ԱՆՆԻԲԱՂԻ ԵՐԻՒՈՒՄԸ

—Զիս մոռցեր են, ըսաւ աղջիկը։

—Բան մը չլսեցի՞ր, հարցուց Իսմա անոր աչքերուն մէջ նայելով։

—Ի՞նչ լսէի։

—Ոչի՛նչ, ըսաւ մայրը թեթեւ մը կարմրելով։ Հո՛ս եկուր, քեզի խօսելիք ունիմ։

Իսմա դնաց աթոռի մը վրայ նստաւ ու Օնորին իրեն մօտեցաւ։

Մայրը երկարօրէն անոր նայեցաւ, եւ Օնորին այդ նայուածքին տակ աչքերը խոնարհեցուց ու կարմրեցաւ։

—Հոս, աւելի մօտս եկուր, բան. մայրը, աղջկան երկու դաստակներէն բռնած զայն իրեն քաշելով ու անոր գլուխը վեր բարձրացնելով աչքերուն մէջ կարդալու համար։

. Իսմա, այդ վայրկեանին այն ցուրտ, սառաքուստ հանդարտ բայց դէշ բարկութիւններէն մէկը կրզդար, որ իր շարժուձեւները աւելի յամր ու դանդաղ կը դարձնէր։

Իր մայրական սիրոյ ու իր սիրուհիի սիրոյն մէջ զարկած էին իրեն. այս ամէնուն հեգինակը պատժելու պէտքն ու փափագը ունէր։

—Ո՞վ սպանեց Տընիզի տատրակը, հարցուց Իսմա։

Օնորին լռեց։

—Ո՞վ զայն իր անկողնին վրայ դրաւ՝ Տընիզն ալ մեռցնելու աչքը առնելով։

Օնորին գլուխը ցնցեց։

—Զգուշացիր, ըսաւ մայրը։ Եթէ սուտ խօսիս, պիտի գիտնամ, ու եթէ լռես, քեզ պիտի կրնամ խօսեցնել։

Ու նորէն անոր դաստակները սղմեց սարսափելի ուժով մը։

Օնորին չատ ժդոյն էր։

—Ես՝, ըսաւ խուլ ձայնով մը։

—Վստահ էիր ինչո՞ւ բրիր։

—Որովհետեւ կ'ատեմ Տընիզը . . . որովհետեւ զինքը կ'ատեմ, կրկնեց պզտիկ աղջիկը սուլող ձայնով մը եւ աչքերը փակելուն, բայց առանց աղաղակի, առանց շարժումի։

Մայր ու աղջիկ միւնոյն նայուածքով իրար դիտելով, միւնոյն պարփակուած ու ցած ձայնով խօսելով, այդ վայրկեանին գրեթէ սարսափելի կերպով իրարու կը նմանէին։

—Աղէկ, ըսաւ երիտասարդ կինը, աղջիկը ծունկերուն վրայ քաշելով, մէյ մը ալ չպիտի ընես, ու հիմայ քեզի պիտի սորվեցնեմ թէ ի՞նչ կ'արժէ բրածդ։

Յետոյ, զայն պառկեցնելով անկողնին խարաղանեց։ Օնորին ինքզինքը չպաշտպանեց բնաւ, ձայն չհանեց, չդալարուեցաւ, չլացաւ։

Երբ Իսմա, յոգնած, զայն ոտքի վրայ դրաւ, Օնորին ժժգոյն, դիմագիծերը կարկամած, բերանը փրփրոտ, աչքերը հաստատ ու կատաղի, վայրկեան մը անշարժ մնաց առանց մօրը վրայ ժռածել թուելու։

Յետոյ գլուխը Տընիզի անկողնին կողմը դարձուց, ու մինչ հիւանդ աղջիկը այդ ձայնէն արթնցած, աչքերը լայն լայն բացած, անկողնին վրայ կը նստէր, Օնորին սպառնական ձեւով մը իր բռունցքը ցուցուց անոր։

Օնորին Անդիբաղի երդումն էր որ ըրած էր տատնկով, ատելութեան ու վրէժխնդրութեան երդումը, զոր մինչեւ վերջը պիտի պահէր։

Ի.

ՏՐՆԻԶԻ ԿԵԱՆՔԸ ԱՂԱՏԱՆ

Երկու օր ետքը Իսմա Օնորինը կը տանէր Բարիզէն բաւական հեռու գտնուող կրօնական հաստատութեան մը կը յանձնէր, ուր գրամական բաւական կարեւոր վճարումի մը փոխարէն պէտք էր չատ խնամուած եւ կատարեալ կրթութիւն մը տանար։

Պ. Տիւքլէռ իր կնոջը վերադարձին միայն իմացաւ տա որոշումը։

Զանազ բողոքել։ Բայց Իսմայի արհամարհանքին ու կամքին առջեւ ստիպուեցաւ տեղի տալ, արդէն իր սովորութիւնն էր ատիկա եւ իր չանն ալ այդպէս կը պահանջէր։

Այս դէպքերէն տասնըհինգ օր ետքը կոմսը անկողնի կ'իյնար. ջերմը զինքը կը հատցնէր, անգութ հազ մը իր կուրծքը պատռէր։

Իսմա, յուսահատ, անոր անկողնին մնարէն չէր բաժնուեր։

Վերջապէս լաթիկները յայտարարեցին որ, կեանքը քիչ մըն ալ երկարելու համար միակ միջոցը անմիջապէս Բարիզէն հեռանալը ու դաչտերու օդը ծծելն էր։

Շաբաթ մը չէր եղած կոմսին՝ իր Տօվրեի զղեակը երթալէն ի վեր, երբ Իսմա հեռաւոր նամակը ընդունեց դողդոջուն գիրով մը գրուած, որ մինակը արդէն բաւական էր ախուր ճշմարտութիւնը յայտնելու.—

«Կը մեռնիմ կոր, Տընիզին հետ չուտ եկուր որ ձեզ վերջին անգամ մը համբուրեմ երկուքդ ալ։ Վայրկեան մը մի կորանցներ, ուշ կը մնաս»

«ՏԸՆԻ»

Կէս մը խենդեցած՝ Իսմա իր աղջկան հետ չոգեկառք նստուեցաւ, նամակը սուտ չէր ըսեր։ Մայր ու աղջիկ երիտասարդ կոմսը ոգեւարքի մէջ գտան։ Լմնցած էր։ Երբ հիւանդին սենեակը մտան վերջին շունչը տալու մօտ էր։ Իսմայի ու Տընիզի գգուանքներուն տակ կրցաւ անգամ մը ալ աչքերը բանալ ու կարծես ճանչցաւ զանոնք։

Իսմա իր աղջիկը ներկայացուց իրեն. գերագոյն ճիգի մը մէջ զայն գրկեց ու խօսիլ ուզեց, կոկորդէն մինակ սա բառերը դուրս եկան. «Նոտարը . . . կտակ...» Յետոյ հոգեւարքը չարունակուեցաւ։

(Շարունակելի)